

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

číslo 9 | září 2024

- 2** O čem se mluví... o prvním roce provozu vzdělávacího centra Sféra s jeho ředitelem Davidem Koppitzem
- 3** Dopravní podnik musel upravit jízdní řád kvůli potížím při výstavbě obchvatu
- 4** Pardubice si připomněly 80 let od nejničivějšího náletu na město
- 5** Rekonstrukce Domova pro seniory na Dubině zvyšuje kvalitu péče
- 10, 11** Pozvánka na Dny evropského dědictví v Pardubicích

Pardubice

O čem se mluví...

... o prvním roce provozu vzdělávacího centra Sféra s jeho ředitelem Davidem Koppitzem

Na konci září budou znovuzrozené Automatické mlýny slavit rok od svého otevření. Historický komplex budov byl transformován na moderní kulturně-společenskou městskou čtvrť, chlubí se jím obyvatelé města, obdivují je návštěvníci Pardubic. Unikátní areál ožil i díky vzdělávacímu centru Sféra, kam míří za netradiční formou výuky davy lidí jakéhokoli věku z různých koutů republiky. Jaký byl první rok Sféry, je otázka na jejího ředitele Davida Koppitze.

Byl to rok plný dynamiky, učení se, odhodlání, zábavy a nadšení. Postupně rozvíjíme vzdělávání ve SFÉŘE a zároveň se sbližujeme s dalšími institucemi v areálu Automatických mlýnů. Inspiraci pro svou práci nacházíme přímo u těch, pro které SFÉRA byla vytvořena – u dětí, mládeže i široké veřejnosti. Jejich pozitivní odezva nás utvrzuje v tom, že jsme na správné cestě. Sžíváme se také s širokou škálou technologií a s neotřelým fyzickým prostorem, který je sám o sobě poměrně odvážný. Navázali jsme spolupráci s technologickými firmami, které se aktivně podílejí na našich vzdělávacích aktivitách a pomáhají mladým lidem

přiblížit svět kolem nás a zorientovat se v měnící se nabídce profesí. Otevíráme tento unikátní, stále ještě start-upový projekt nejen pardubickému regionu, ale celé České republice. V soutěži Regio-stars, kterou pořádá Evropská komise, byl projekt Centrálních polytechnických dílen vybrán mezi nejlepšími 25 projektů v kategorii Evropa bližší občanům v Evropské unii.

Jaký je váš lektorský tým?

Zhruba 50členný tým SFÉRY je skutečně rozmanitý a je složen z interních zaměstnanců, pro které se SFÉRA stala každodenní profesí, a externistů, kteří přinášejí cenné zkušenosti ze svých oborů – od technologů přes lékaře až po kreativce. Daří se nám rozvíjet rovněž koncept spolupráce mezi zkušenými odborníky a mladými talenty, co u nás pracují při studiích. Tým je postaven na nadšení, kompetentnosti, kreativitě a empatii. Věřím, že se to promítá do kvality naší práce, a doufám, že je to poznat.

Kdo jsou nejčastějšími návštěvníky Sféry?

Jádro naší činnosti tvoří spolupráce se školami. Těch registrovaných dnes máme více než 250, ale SFÉRA nabízí mnohem více – širokou škálu volnočasových aktivit pro všechny generace, od předškolních dětí až po seniory. Naším cílem je postupně rozšiřovat skupinu pravidelných návštěvníků, znát jejich zájmy a umět reagovat na aktuální trendy. SFÉRA je otevřena sedm dní v týdnu a chce oslovit nejen místní obyvatele, ale i turisty a rodiny s dětmi z celého Česka, kteří chtějí zažít něco nového. Pravidelně se k nám vrací školy, ať už mateřské, základní, nebo střední, a rostí i zájem o odpolední kroužky. Od otevření v září 2023 jsme přivítali téměř 31 000 návštěvníků napříč všemi generacemi a náš dosah na sociálních sítích také organicky roste. Rádi bychom oslovili ještě více kutilů a nadšenců pro naše víkendové programy.

Jaké bylo léto? Spalo vzdělávací centrum o letních prázdninách jako většina vzdělávacích zařízení?

SFÉRA žije po celý rok. Nepřehlédnutelnou součástí jsou letní příměstské tábory, které kombinují dobrodružné objevování, outdoorové činnosti s moderními technologiemi. Děti se zde mohou ponořit i do světa umělé inteligence, IT a programování. S úspěchem jsme hostili devět plně obsazených táborů, které navštívilo 255 dětí, a to nepočítáme další jednodenní návštěvy táborů z okolí. Léto bylo zároveň obdobím intenzivní přípravy na nový školní rok, kdy SFÉRU stále více otevíráme návštěvníkům z celé republiky. Víkendové komentované prohlídky a interaktivní příběhy s Vědou na kouli zůstávají celoročně pevnou součástí naší nabídky.

Zajímavým letním zpestřením bylo naše zapojení do Sportovního parku Pardubice, kde jsme jako stanoviště číslo jedna během devíti dnů přivítali 2 573 dětí s hrací kartou a celkově s jejich doprovodem přibližně 6 až 7 tisíc návštěvníků. Spojení vzdělávání, kreativity a pohybu považujeme za skvělou filozofii, která nás baví.

Jaké byly nejzajímavější události uplynulého roku ve Sfěře?

Významných momentů bylo v uplynulém roce mnoho. Od slavnostního otevření Automatických mlýnů až po první testovací programy pro školy. Pořádali jsme jednorázové akce jako Halloween a Muzejní noc, hostili celonárodní konferenci Brownfieldy a přivítali jsme řadu významných osobností i odborníků. Konference a workshopy zaměřené na umělou inteligenci pro pedagogy představují další klíčové body naší činnosti stejně jako spuštění programů Kreativního učení, například Chemie ve službách Sherlocka Holmese či Svět dinosaurů aneb strategie přežití. Jedním z našich mimořádně progresivních projektů je založení multioborového centra AI EduLab @ Sféra.

Neméně atraktivní bude i jednorázový technologicko-řemeslný veletrh Maker-Faire, který organizujeme zkraje září.

Velmi si vážím i spolupráce s veřejným a neziskovým sektorem a jsem rád, že město Pardubice coby jeden ze zakládajících členů spolku nás v našich aktivitách podporuje. Zajímavou spolupráci navazujeme také s Pardubickým krajem, který pomáhá zpřístupnit SFÉRU i vzdálenějším školám a komunitám v našem regionu.

Spolu se zářím se rozbíhají kroužky, v případě Sféry nejen pro děti.

SFÉRA vstupuje do prvního plnohodnotného školního roku s ambicí nabízet širokou škálu vzdělávacích aktivit. Pedagogové mohou vybírat z více než 105 programů, zatímco pro děti i dospělé otevíráme přes 20 kroužků s kapacitou 250 účastníků. Tyto kurzy pokrývají oblasti od grafického designu, virtuální reality a programování až po robotiku, chemické experimenty a přírodní vědy. Významným prvkem SFÉRY jsou řemeslné dílny – dřeva, kovu, textilu a grafiky, které jsou pilířem našeho vzdělávání. Novinkou v Pardubicích je koncept otevřených dílen, kde si zájemci mohou každý čtvrtek odpoledne díky špičkovému vybavení a zkušeným lektorům realizovat své vlastní projekty. Ve SFÉŘE nabízíme dostupnou příležitost přijít si naše programy nezávazně vyzkoušet i během víkendů. Těšíme se na všechny, kteří mají chuť objevit nové dovednosti a překonat své obavy.

Rádi bychom zůstali v kontaktu se všemi návštěvníky a nabídli jim možnost být součástí našeho dynamického dění. Sledujte nás na sociálních sítích, pravidelně navštěvujte naše webové stránky nebo se přihlaste k odběru newsletteru, abyste měli vždy aktuální informace. A pokud byste chtěli zažít SFÉRU osobně, zveme vás na naše komentované prohlídky, kde vám představíme vše, co SFÉRA nabízí.

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Kristýna Vlasáková, Alexandra Tušlová, Ivana Dolanová. Fotografie: Tomáš Kubelka, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 2. září 2024. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskovány nebudou anonymní příspěvky, ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 10 /2024: 19. září 2024.

Dopravní podnik musel upravit jízdní řád kvůli potížím při výstavbě obchvatu

Ředitelství silnic a dálnic, které staví severovýchodní obchvat, oznámilo statutárnímu městu Pardubice a Dopravnímu podniku města Pardubic prodloužení uzavírky části Poděbradské ulice o několik týdnů. Důvodem jsou nekvalitně položené asfaltové vrstvy i nedodržení kontrolně-zkušebních plánů ze strany zhotovitele. Dopravní podnik města Pardubic je tak nucený přizpůsobit jízdní řády nastalé situaci, kterou město ani

dopravní podnik nezpůsobily a nemohou ovlivnit.

„Ředitelství silnic a dálnic nás upozornilo na možné komplikace a případné zpoždění dokončení projektu. Dopravní podnik města Pardubice proto musí připravit alternativní jízdní řády pro měsíc září. Město nemá možnosti vzniklá zpoždění ani jeho délku jakkoliv ovlivnit, uvedl náměstek primátora Jan Hrabal.

Automobily jsou tak nuceny nadále jezdit po objízdňích trasách a na za-

čátku školního roku se pravidelné trasy městské hromadné dopravy prozatím nemohou vrátit do původního režimu. „Snažili jsme se velmi rychle a efektivně zareagovat na vzniklou situaci. Na měsíc září jsme připravili alternativní jízdní řády, které pro cestující nebudou žádnou novinkou, protože obdobné řády již fungovaly v červnu. Jsme rádi, že se nám podařilo flexibilně přizpůsobit situaci a co nejvíce zmírnit dopad na cestující,“ uvedl ředitel

Dopravního podniku města Pardubic Tomáš Pelikán.

Nový termín bude závislý na výsledcích kontrolních zkoušek a na postupu prací ze strany zhotovitele. „Město nemůže ovlivnit průběh výstavby a s tím spojené záležitosti. Věříme, že Ředitelství silnic a dálnic spolu se zhotoviteli výstavby obchvatu udělají maximum pro minimalizaci zpoždění,“ doplnil náměstek primátora Jan Hrabal.

V souvislosti s nedokončením stavebních prací při uzavírce okružní křižovatky Trnová budou do odvolání přijata následující opatření:

* Linka 2: Spoje budou ze zastávky Polabiny, hotel vedeny obousměrně přes zastávku Polabiny, Bělehradská na náhradní konečnou Polabiny, Sluneční.

* Linka 3: Spoje ze zastávky Stavařov pojedou obousměrně přes zastávky Polabiny, hotel; Polabiny, Bělehradská a Kréta do zastávky Semtín, zastávka. Spoje nebudou obsluhovat zastávku Globus.

* Linka 4: Spoje končící na zastávce Globus budou ukončeny v zastávce Polabiny, točna.

* Linka 6: Ranní spoj v pracovních dnech ze Starého Hradiště pojedou do náhradní zastávky Ohrazenice, škola na Semtínské ulici, dále bude pokračovat bez zastávek do zastávky Polabiny, Sluneční a následně ve své trase.

* Linka 7: Spoje z náhradní zastávky Poděbradská pojedou obousměrně přes zastávky Karla Šípka; náhradní zastáv-

ku Polabiny, Jiřího Potůčka (ve směru na Globus); Polabiny, Sluneční (Okrajová) a Kréta do zastávky Globus, parkoviště (náhradní za Globus), případně dále do Rybitví (UMA) a pokračují ve své trase.

* Linka 11: Spoje do Rybitví (UMA) pojedou ze zastávky Polabiny, hotel přes zastávky Polabiny, Bělehradská a Kréta do zastávky Semtín, zastávka. Spoje nebudou obsluhovat zastávku Globus. Spoje končící na zastávce Globus budou ukončeny v zastávce Polabiny, točna. Linka bude posílena a v provozu bude v pracovních dnech i o víkendech od cca 4:30 do 21:30 hodin.

* Linka 13: Spoje pojedou ze zastávky Stavařov obousměrně objízdňou trasou přes zastávky Univerzita; Cihelna, točna; Fáblovka; Staré Hradiště, hostinec; Staré Hradiště, ObÚ (ve směru do Ohrazenic) a Staré Hradiště, Na Hledíku do náhradní zastávky Ohrazenice, škola na Semtínské ulici a dále do Ohrazenic. V pracovních dnech budou spoje ve špičce jezdit v intervalu 15 min., o víkendu v intervalu 30 min.

* Linka 17: Spoje ze zastávky Terminál Univerzita pojedou po objízdňé trase přes Staré Hradiště do náhradní zastávky Ohrazenice, škola a dále ve své trase (opět obsluhují zastávku Globus, parkoviště). Na objízdňé trase nebudou spoje obsluhovat žádné nácestné zastávky.

* Linka 18: Spoje ze zastávky Polabiny, Okrajová (Polabiny, Sluneční) budou pokračovat obousměrně objízdňou trasou ulic Nádražní do zastávky Semtín, zastávka a dále ve své trase. Spoje nebudou obsluhovat zastávku Globus.

* Linka 30: Linka bude po dobu uzavírky zrušena (v úseku Zimní stadion – Ohrazenice bude nahrazena linkou 13).

* Linka 33: Spoje do Rybitví (UMA) pojedou z náhradní zastávky Poděbradská obousměrně přes zastávky Karla Šípka; náhradní zastávku Polabiny, Jiřího Potůčka (ve směru do Rybitví); Polabiny, Sluneční (Okrajová) a Kréta do zastávky Semtín, zastávka a dále ve své trase. Spoje nebudou obsluhovat zastávku Globus. Spoje končící na zastávce Globus budou ukončeny v zastávce Poděbradská.

* Linka 99: Spoje ze zastávky Polabiny, Okrajová (Polabiny, Sluneční) pojedou obousměrně ulic Nádražní přes zastávky Ohrazenice, Semtínská a Ohrazenice, škola (náhradní) do zastávky Terminál Univerzita a dále ve své trase.

* Linka 913: Výpomocné školní spoje v pracovních dnech v trase Ohrazenice, točna – Ohrazenice, škola – Staré Hradiště – Poděbradská – Karla Šípka – Polabiny, Sluneční – Polabiny, Bělehradská – Terminál Univerzita – Staré Hradiště – Ohrazenice, škola – Ohrazenice, točna.

Důležité informace:

* Zastávky Globus; Fáblovka, točna; Trnová a Trnová, náměstí nebudou po dobu uzavírky obsluhovány. Náhradní zastávka Poděbradská bude v obou směrech umístěna před SOU plynárenské.

* Zastávka Ohrazenice, škola je obousměrně přesunuta na náhradní stanoviště na Semtínské ulici.

* Náhradní zastávka Karla Šípka ve směru na hlavní nádraží je umístěna do vjezdu naproti vchodu č. p. 203.

Pardubice si připomněly 80 let od nejničivějšího náletu na město

Město Pardubice si předposlední srpnovou sobotu připomnělo 80. výročí tragické události, která navždy změnila jeho historii. Přesně před osmdesáti lety, 24. srpna 1944, došlo k největšímu náletu na Pardubice, zahynulo při něm 213 osob a počtem obětí se tento den zapsal mezi nejtragičtější události v historii města. Pardubice při této příležitosti zpřístupnily veřejnosti kryt na Dubině a v kostele sv. Bartoloměje proběhl koncert věnovaný obětem náletů.

Niživému dennímu náletu předchá-

zel o měsíc dříve nálet noční. V noci z 21. na 22. července 1944 zasáhly letecké pumy kvůli několika nepříznivým okolnostem obydlené oblasti ve východní části Pardubic. Tento útok si vyžádal 43 lidských životů a zničil 23 domů. Následný nálet srpnový byl nejtragičtější co do počtu obětí. O půl roku později přišel třetí a velmi přesný nálet, jehož následkem byly také ztráty na životech. Uskutečnil se 28. prosince 1944, provedlo jej 53 spojeneckých letadel a vyžádal si 7 obětí. Americké stíhačky se nad Pardubicemi objevily ještě

v dubnu roku 1945, zaútočily na letiště, ale k obětem na životech ani ztrátám na majetku nedošlo. Všechny nálety byly součástí rozsáhlé celoevropské operace spojeneckých sil, jejímž cílem bylo zničit rafinerie zásobující německé válečné stroje palivem, včetně pardubické rafinerie minerálních olejů Fanto-Werke, dnes známé jako Paramo.

„Naše město si zaslouží, abychom nezapomínali na tragické události, které ovlivnily jeho historii. Před osmdesáti lety 24. srpna 1944 ve 12 hodin a 17 minut dopadly na Pardubice a okolní obce smrtící pumy ze spojeneckých letadel. Náletů na město se v poslední fázi války uskutečnilo více, ten srpnový byl však nálet nejničivější. Během minut vyhasly pod troskami domů životy 213 lidí, co do počtu obětí tak tento den patří k nejtragičtějším v historii Pardubic,“ připomněl historickou událost pardubický primátor Jan Nadrchal. „Toto výročí je pro nás příležitostí k uctění památky obětí a možností připomenout si, jak důležité je uchovávat historické události pro budoucí generace,“ řekl primátor města Pardubic Jan Nadrchal.

„Zatímco červencové bombardování provedli Britové, v srpnu zaútočily americké bombardéry z italských základen. První bomby dopadly na rafinerii 24. srpna 1944 krátce po poledni a ve čtyřech vlnách bylo shozeno více než 1 100 bomb. Útok zasáhl nejen rafinerii, ale také cukrovar, továrnu Kapo, nádražní halu a obytné domy ve městě, včetně veřejných krytů. Bomby zasáhly i přilehlé obce Svítkov, Popkovice a Nové Jesenčany. Celkem bylo úplně zničeno 83 domů a více než 600 dalších bylo různě poškozeno,“ uvedla Šárka Kuchtová z Institutu Paměti národa v Pardubicích.

Město si 80. výročí bombardování města připomnělo v sobotu 24. srpna hned na několika místech – ve 12 hodin a 17 minut se rozezněly kostelní zvony ze tří městských svatostánků, Pardubice událost připomněly ve stejný čas také prostřednictvím městského rozhlasu. Magistrát také bezplatně zpřístupnil stálý úkryt civilní ochrany na Dubině, kde je část expozice věnována právě bombardování města. Večer se v kostele sv. Bartoloměje konal chrámový koncert věnovaný právě obětem bombardování města.

Rekonstrukce Domova pro seniory na Dubině zvyšuje kvalitu péče

Město Pardubice dokončilo rozsáhlý projekt rekonstrukce pokojů v Domově pro seniory Dubina (DPS Dubina) na adrese Blahoutova. Týká se nejen komplexní rekonstrukce pokojů, ale také vybudování nové hlavní koupelny v budově A.

„Celkové náklady projektu dosahují přibližně 15,4 milionů korun. Město přispělo ze svého rozpočtu částkou 4,9 milionu, přičemž většinu nákladů se nám podařilo pokrýt dotací z Ministerstva práce a sociálních věcí určených na zvyšování kvality sociálních služeb. Projekt zahrnuje nejen kompletní rekonstrukci 12 pokojů pro 24 klientů, ale také výstavbu nové centrální koupelny, která

bude sloužit i 36 klientům z vedlejšího pavilonu, stejně jako moderní asistivní technologie. Pokračujeme tak v humanizaci našich pobytových služeb,“ představil projekt 1. náměstek primátora zodpovědný za sociální politiku a rozpočet Jakub Rychtecký.

Každý klient bude mít k dispozici nové polohovací lůžko se speciální zdravotní matrací, hrazdou a osobním osvětlením. „Součástí každé buňky bude také nově zrekonstruované bezbariérové sociální zařízení se sprchovým koutem a WC, vybavené bezpečnostními prvky. Kromě toho bude v budově A, konkrétně ve 2. nadzemním podlaží, vybudována nová hlavní koupelna. Koupelna bude

vybavena moderním zdravotnickým zařízením, včetně výškově nastavitelné vany, sprchovacího lehátka s elektrickým zdvihem. Všechny tyto prvky spolu s moderními polohovacími lůžky usnadní práci personálu při péči o klienty,“ vysvětlil ředitel příspěvkové organizace Sociální služby města Pardubic Petr Krejčí, jež domov pro seniory provozují.

Radnice tak postupně zkvalitňuje zázemí, výrazně posouvá komfort a zvyšuje bezpečí péče o seniory. Rekonstrukce, ve které budou Sociální služby dále pokračovat, byla již potřeba a podařila se bez zásadního omezení provozu. Rekonstrukcí bytových pokojů a vybudováním hlavní koupelny bude

DPS Dubina schopen poskytovat služby na vyšší úrovni, což odpovídá moderním standardům péče o seniory.

„Budovy byly postaveny mezi lety 1976 a 1980 a v současné době stále nejsou z velké části bezbariérové. To omezuje péči o osoby s omezenou mobilitou a současně ztěžuje práci personálu. Rekonstrukce pokojů proto zahrnuje také zajištění bezbariérového přístupu pro imobilní klienty. Projekt tedy zahrnuje kompletní rekonstrukci pokojů, včetně vybavení novým zařízením. Klienti služby jistě ocení i soukromí nově vzniklých jednolůžkových pokojů,“ uzavřel náměstek zodpovědný za investice Jan Hrabal.

Univerzita Pardubice zve na Noc vědců

Pro rodiny s dětmi i všechny nadšené vědy organizuje Univerzita Pardubice v pátek 27. září tradiční Noc vědců. Letošní téma Proměna se promítne do experimentů a interaktivních aktivit popularizátorů vědy ze všech 7 sedmi fakult univerzity.

Navštívit tuto oblíbenou akci letos můžete v Technologickém areálu Univerzity Pardubice v části Doubravice, kde sídlí výzkumné pracoviště hned dvou fakult

vysoké školy. Noc vědců startuje v 16 hodin a končí ve 22 hodin.

Čeká na vás například proměna uměleckých děl, technologická proměna: odhalení neviditelného nebo proměna pohádková. Na své si přijdou i fanoušci umělé inteligence, elektromobility a historie. Navíc budete mít jedinečnou možnost nahlédnout do laboratoří výzkumníků z Dopravní fakulty Jana Pernera a Fakulty chemicko-technologické, které

jsou běžně veřejnosti nepřístupné.

Vstup na akci je zdarma. Univerzita zajistila pro udržitelně smýšlející návštěvníky okružní autobusovou linku, která je dopraví k obchodnímu domu Globus, od kterého je areál v dobré docházkové vzdálenosti. Autobus pojedí také na Hvězdárnu barona Artura Krause a pardubickou pobočku firmy Logiscool. Informace najdete na webu www.upce.cz/nocvedcu nebo ve facebookové udá-

losti Noc vědců v Pardubicích.

Noc vědců vznikla v roce 2005 a jejím cílem je bořit mýty o vědě i vědcích. Akce otvírá dveře do laboratoří a vědeckých pracovišť a ukazuje, že věda může být zábavná a vědci ji dokáží poutavě představit dětem i dospělým.

Program všech akcí v Česku najdete na webu www.nocvedcu.cz.

Kristýna Vojtíšková,
Univerzita Pardubice

Úřad práce podporuje vzdělávání v oblasti digitálních dovedností

Chcete posílit své digitální kompetence? Naučit se základy PC, programovat, naučit se používat sociální sítě nebo umělou inteligenci? Na stránkách www.mpsv.cz/jsem-v-kurzu se můžete skrze

Identitu občana přihlásit na rekvalifikační či vzdělávací kurzy, které jsou dotované Ministerstvem práce a sociálních věcí.

V případě zájmu o bližší informace volejte na číslo: 950 144 737.

Chcete zvýšit kvalifikaci vašich zaměstnanců v oblasti digitálního vzdělávání?

Žádost lze podat na stránkách úřadu práce, v případě zájmu o bližší informace volejte na číslo: 950 144 705.

Eliška Šafránková, Úřad práce

Aktualizovaný katalog pro volný čas dětí a mládeže na webu města

Odbor školství, kultury a sportu průběžně aktualizuje Katalog pro volný čas dětí a mládeže, který je zveřejněn na webových stránkách města (pardubice.eu/katalog-aktivit).

Katalog nabízí přehled sportovních, hudebních, tanečních, výtvarných, jazykových a dalších kroužků, které jsou pardubickými organizacemi realizovány pro děti a mládež během školního roku.

Je členěn do jednotlivých sekcí dle druhu činnosti a poskytuje základní informace o nabízených kroužcích.

Nabídka z katalogu bude zajímavá nejen pro děti, ale i jejich rodiče. Organi-

zace, které dosud v katalogu nejsou zařazeny, mohou zasílat informace ke zveřejnění o svých volnočasových aktivitách na e-mailovou adresu martina.myslilova@mmp.cz.

Podzim plný akcí v Poradně pro rodinu

Začátek školního roku se v Poradně pro rodinu Pardubického kraje nese ve znamení akcí pro odbornou i širokou veřejnost. V rámci Týdne pro pěstounství Pardubického kraje pořádá poradna 11. září oblíbený seminář „Úvod do komplexního vývo-

jového traumatu“. Na ten bude 23. října navazovat seminář „Základní principy terapeutického rodičovství“. Oba jsou vhodné jak pro odborníky, tak i laiky se zájmem

o dětskou psychiku. Od 12. září otevíráme seberozvojovou skupinu pro mladé dospělé ve věku 20–26 let, která nabízí důvěrné a bezpečné prostředí pro otevření témat, se kterými se tato věková skupina musí

vyrovnávat. V průběhu Týdne sociálních služeb poradnu můžete navštívit 7. října v rámci dne otevřených dveří. Veškeré informace najdete na webu www.poradna-pardubice.cz či na jejich sociálních sítích.

Náměstí Čs. legií je bezpečnější a nabízí vyšší parkovací kapacity

Během letních prázdnin proběhly významné úpravy dopravního značení na náměstí Československých legií a v okolních ulicích. Hlavním cílem bylo zvýšit bezpečnost dopravy formou jejího zklidnění a zlepšit možnosti parkování. Vedle výrazného zvýšení počtu parkovacích míst došlo také ke zkrácení stávajících a přidání nových přechodů pro chodce, dále také k vytvoření takzvaných cykloobousměrek, tedy jednosměrných komunikací s obousměrným provozem jízdních kol. Celá oblast byla nově označena jako zóna 30, což je optimální pro residenční oblasti, kde je však na rozdíl od obytných zón zachováno členění uličního prostoru na vozovku a chodníky.

Opatření jsou připravena v souladu s Plánem udržitelné městské mobility Pardubic, zvaným ParduPlán. Náměstí Čs. legií je v rámci této komplexní celoměstské dopravní koncepce navrženo v režimu zóny 30. Dle plánu jsou cíle dopravního zklidnění v navržených oblastech: zvýšení bezpečnosti zranitelných účastníků dopravy, přerozdělení dopravního prostoru směrem ke zvýšení kvality pobytových

funkcí, v co největší míře umožnění pohybu cyklistů a harmonizace navržených opatření, včetně dopravního značení. Plán obsahuje i úpravu existujících a doplnění chybějících přechodů pro chodce.

Jedním z cílů série realizovaných dopravních opatření bylo navýšení počtu parkovacích míst. „Na odbor dopravy i mně chodila řada podnětů od občanů ohledně problémů se zaparkováním aut rezidentů. Je pravdou, že zmíněná oblast patřila, co se týče parkovacích kapacit, k nejproblematictější v rámci celého města. Na tento problém jsme se zaměřili,“ okomentoval záměr náměstek primátora Jan Hrabal, jenž má na starosti i dopravu.

Změny přinesly 47 nových parkovacích míst, všechna jsou podle aktuálně platných norem. „Náklady na jedno parkovací místo se v budovaných parkovacích domech pohybují i na úrovni jednoho milionu korun. Na náměstí Čs. legií se dostáváme s cenou za jedno místo řádově na deseti tisíce, a to pouze tím, že efektivněji uspořádáme uliční prostor,“ pokračoval.

Dalším důležitým přínosem úprav je zvýšení bezpečnosti chodců, zejména

dětí. Na náměstí a v jeho blízkosti se nacházejí Základní škola Štefánikova, Základní umělecká škola Havlíčkova, Obchodní akademie, jazyková škola nebo Univerzita Pardubice. Uprostřed náměstí je oblíbený park.

„Úpravou bylo 11 stávajících přechodů zkráceno tak, aby jejich délka odpovídala technickým normám. Přibylo sedm nových přechodů na ramenech křižovatek, hlavně v Nerudově ulici. Zlepšily se rozhledové poměry u přechodů a v křižovatkách. Naším cílem je vytvořit bezpečné prostředí, ve kterém se rodiče nebudou obávat pustit děti do školy nebo na kroužek samotné,“ vysvětlil důvody realizace náměstek primátora.

Většina cest obyvatel Pardubic v centru města je realizována pěšky nebo městskou hromadnou dopravou. Vytvoření bezpečného prostředí může nepřímo zlepšit dopravní situaci tím, že méně lidí bude využívat auta na krátké vzdálenosti. V rámci úpravy vzniklo také 250 metrů nových cykloobousměrek.

Úpravy vyvolaly řadu ohlasů, některé z nich poukazovaly na užší průjezdné

profily, které však pomáhají udržet předepsanou rychlost 30 kilometrů v hodině. Všechny změny jsou provedeny v souladu s technickými normami, v některých úsecích již také byly provedeny úpravy na základě reálného fungování.

Novinkou je také zavedení plošné přednosti zprava. „Nacházíme se v rezidenční oblasti, kde zavedení přednosti zprava snižuje rychlost a zvyšuje pozornost řidičů. Ti se v těchto zónách chovají ohleduplněji nejen sami k sobě, ale i k chodcům a cyklistům. Efektem je také zmenšení délky brzdné dráhy ze 40 metrů při rychlosti 50 kilometrů v hodině na 18 metrů při rychlosti 30 kilometrů v hodině,“ uvedl náměstek.

Další změny mohou přijít v následujících měsících po vyhodnocení situace. Důležitá je také komunikace s veřejností. „Stanovená opatření monitorujeme s tím, že na podzim si řekneme, jak pomohla. Ve vyhodnocení se zaměříme také na současné zachované odbočení z Nerudovy ulice směrem doleva do ulice Havlíčkova v návaznosti na nový parkovací pruh,“ uzavřel Jan Hrabal.

Občané na Závodu míru snadněji zaparkují

Nová parkovací místa vznikla v souladu s úpravami na sídlišti Závodu míru. Město tak reaguje na řadu podnětů od občanů, kteří poukazovali na problémy se zaparkováním na sídlišti, kde žije 10 000 obyvatel.

Veškerá dopravní opatření vychází z Plánu udržitelné městské mobility statutárního města Pardubice, neboli ParduPlánu, které zastupitelstvo schválilo výraznou většinou 32 z 34 přítomných zastupitelů. Tento strategický dokument přijatý v červnu 2022 hledá nová efektivní dopravní řešení, která ulehčí stávající infrastrukturu, zkvalitní veřejný prostor a podpoří udržitelné druhy dopravy. Pardu-

Plán je plán, jak dostat dopravu ve městě do formy a udržet ji dlouhodobě v kondici.

Závodu míru je dlouhá léta v zóně 30, která je vhodná pro podobné obytné čtvrti. „Cílem konkrétních kroků bylo navýšení parkovacích kapacit ve formě nových pruhů. Na sběrné komunikaci jich vzniklo zhruba 25 a od prvního dne jsou hojně využívána,“ řekl náměstek primátora Jan Hrabal, jenž má v gesci také dopravu.

Součástí opatření je také nově přehlednější vyznačení cyklostezek. „Postupovali jsme v souladu s normami tak, že kde to šířkové uspořádání umožňuje, jsou cyklostezky oddělené, jinde jsou vyznačeny stezky pro chodce s povolenou jízdou

cyklistů. Věnujeme se také snadnějšímu pohybu cyklistů ze Závodu míru směrem do ulice K Polabinám nebo na ulici Palackého,“ uvedl.

Pro zóny 30 platí, že se v nich technickými normami doporučuje zavedení plošné přednosti zprava. „Norma TP 218 pro navrhování zón 30 toto skutečně doporučuje a v souladu s ní byly do tohoto režimu převedeny ulice Závodu míru a Mezi Mosty. Tuto změnu jsme intenzivně monitorovali,“ poznamenal náměstek primátora.

Po dvou týdnech bylo svislé dopravní značení hlavních a vedlejších silnic vráceno zpět. „Snažíme se přistupovat ke všem

opatřeními tak, že je s odstupem vyhodnotíme. Jedním ze zklidňujících prvků zón 30 je sice režim přednosti zprava, ve výjimečných případech ale může být vyznačena hlavní silnice a odbor dopravy k tomuto kroku přistoupil,“ řekl Jan Hrabal.

Zmiňovaný ParduPlán dokonce posouvá zónu 30 v oblasti až na hranici vjezdu do Paláce Pardubice a na křižovatku ulic K Polabinám × Palackého. „Prozatím k takovému kroku nepřistupujeme, nyní je třeba objektivně a s výraznějším časovým odstupem vyhodnotit právě stanovená opatření,“ poznamenal Jan Hrabal s tím, že při aplikaci ParduPlánu je třeba brát v potaz i detaily místních poměrů.

Město rozšířilo anglickou verzi webu o sekci Newcomer

Pardubice rozšířily anglickou verzi oficiálního webu o novou sekci s názvem „Newcomer.“ Tato sekce je navržena tak, aby poskytla zejména nově přicházejícím cizincům klíčové informace o životě ve městě a pomohla jim s adaptací.

„V sekci „Newcomer“ najdou návštěvníci důležité informace o různých aspektech života v Pardubicích,“ nastínil obsah

stránky Tomáš Cabrnch z úseku vnějších vztahů pardubického magistrátu. „Ta například zahrnuje základní informace o České republice nebo části legislativy, která se týká cizinců. Dále zde návštěvníci naleznou například informace o dostupnosti zdravotní péče,“ vyjmenoval Cabrnch a dodal, že stránka „Newcomer“ se také zabývá možnostmi zaměstnání v regionu,

vzdělávacím systémem, včetně informací o školkách, základních a středních školách a možnostech bydlení.

Součástí stránky jsou i tipy na volnočasové aktivity, které Pardubice nabízejí, včetně sportovních a kulturních zařízení nebo turistických míst. Kromě těchto praktických informací nabízí „Newcomer“ užitečné odkazy na důležité městské

služby, jako je veřejná doprava, turistické informační centrum, nemocnice, policie anebo třeba letiště. „Stránka zahrnuje užitečné odkazy, které mohou cizincům pomoci rychleji se zorientovat v novém prostředí a lépe porozumět tomu, jak město funguje,“ uzavřel náměstek pardubického primátora pro IT a cestovní ruch, René Živný.

Excuse me, sprechen Sie français?

V jednom z nejkrásnějších domů na Pernštýnském náměstí se můžete věnovat jednomu z nejkrásnějších koníčků, který vám otevře dveře do světa: učení se jazykům. V Evropském spolkovém domě se nacházejí tři instituce: Britské centrum, Goethe-Zentrum a Alliance Française. Všechny nabízejí nejen jazykové kurzy, ale každá z nich má také všestrannou knihovnu, která každému zájemci ráda zapůjčí cizojazyčnou literaturu, časopisy a studijní materiály. Goethe-Zentrum má také k dispozici množství stolních her a malou knihovnu věcí, kde si můžete vypůjčit například diskotékovou kouli na příští večírek. Pokud chcete získat mezinárodně uznávaný certifikát o svých jazykových znalos-

tech, můžete v příslušném kulturním centru složit zkoušku. Když už jsme u kultury: Alliance Française i Goethe-Zentrum pravidelně nabízejí kulturní akce: filmy, výstavy, divadelní představení a mnoho dalšího.

V září začínají v Evropském spolkovém domě jazykové kurzy angličtiny, němčiny a francouzštiny na všech úrovních. „Němci“ a „Francouzi“ nabízejí také kroužky pro malé děti. To nejlepší na závěr: všechny instituce nabízejí různé slevy, například pro seniory. A proč vlastně „spolkový dům“? budovy, přístupné výtahem ve dvoře, sdílí mnoho spolků. Takže pokud se nechcete učit jazyky, možná byste rádi začali sbírat známky nebo včelařit?

Inga Meißner, Goethe-Zentrum Pardubice

Lapidárium: skvosty kamenictví v podzemí pardubického zámku

Od 13. září se návštěvníkům muzea otevírá zcela nová expozice Lapidárium. Rozsahem drobná kolekce předmětů z kamene a příbuzných materiálů láká do zámeckého sklepení na řadu zajímavých architektonických, uměleckých i vzpomínkových relikvií z poměrně dlouhého časového

období od středověku po 20. století. Sklepení pardubického zámku, kde se expozice nachází, samo o sobě přispívá k jedinečné atmosféře. Nejhodnotnější části nové expozice představují památky z 16. a 17. století. K nim patří nejen terakotové stavební články z pardubického působení pánů

z Pernštejna, ale zejména kolekce raně novověkých náhrobníků drobných šlechticů, většinou úředníků pardubického panství. K vidění jsou zde však i torza románské architektury ze sakrálních objektů spadajících do sféry zaniklého opatovického kláštera, nebo naopak pamětní či náhrobní desky

upomínající na významné děje a osobnosti Pardubic minulého století. Lapidárium bude volně přístupné v otevírací době muzea, tedy od úterý do neděle, vždy od 10 do 18 hodin. Není třeba žádné zvláštní vstupenky, takže každý, kdo navštíví pardubický zámek, může tuto novou expozici snadno navštívit.

Východočeské muzeum v září: Nabitý program pro každého!

Září ve Východočeském muzeu bude skutečně nabitě! Každý si najde to své – od zážitků pro rodiny s dětmi přes kulturní akce až po fascinující prohlídky a odborné přednášky. Připravte se na měsíc plný zajímavostí a objevování! Nezapomeňte si rezervovat místo na vybraných akcích.

Zubříkův klub: Za tajemstvím Pernštejnů

Máte doma malého objevitele? Přihlaste ho do Zubříkova klubu, který se schází každé druhé úterý v měsíci. První setkání 10. září vás zavede do historie rodu Pernštejnů, kde děti čeká spousta her a dobrodružství.

Aquartet v kapli Tří králů

Na své si přijdou i milovníci hudby. Večer 11. září vás v kapli Tří králů potěší smyčcové kvarteto Aquartet, které představí průřez tvorbou skladatelů od Mozarta, Brahmsa, Gershwinu až po Michaela Jacksona. Tento multižánrový koncert v zámecké kapli má omezený počet míst, tak s koupí vstupenky neváhejte!

Prohlídka vilové čtvrti na Olšinkách

Zajímá vás architektura? Připojte se 14. září k prohlídce historické vilové čtvrti na Olšinkách. Historik Matěj Bekera vás provede blokem rodinných domů a vil, kde odhalíte tajemství stavebního podnikání meziválečného období a poznáte práci ar-

chitektů Ferdinanda Potůčka či Bedřicha Adámka.

Festival ptactva v Lázních Bohdaneč

Pokud jste příznivci přírody, nenechte si ujít Festival ptactva 15. září v Lázních Bohdaneč. Čeká vás ornitologická procházka starobyloou rybníční krajinou s pozorováním ptáků a ukázkou jejich odchytu a kroužkování. Nezapomeňte dalekohledy doma!

Den architektury: Objevte administrativní perly Pardubic

V rámci Dne architektury vás muzeum zve na dvě komentované prohlídky po administrativních budovách Pardubic. V sobotu 28. září prozkoumáte budovu Pozem-

ních staveb s Janem Ivanegou a v neděli 29. září se s Matějem Bekerou ponoříte do historie úředních budov prvorepublikových Pardubic.

Historické přednášky: Život a smrt Vojtěcha z Pernštejna

Na konci září zahájíme cyklus historických přednášek věnovaných Vojtěchovi z Pernštejna, od jehož úmrtí letos uplynulo 490 let. První z nich se koná 1. října a historik Petr Vorel v ní nabídne pohled na Vojtěchovu roli v evropské politice 16. století.

Podrobnosti a informace o vstupenkách i nezbytných rezervacích najdete na webu www.vcm.cz.

Kateřina Procházková, mluvčí VČM

V září Alfonse Muchy

Na konci července byla v Gočárově galerii v Automatických mlýnech zahájena výstava Mucha dnes. Projekt kurátorů Lenky Bydžovské a Karla Srpa je založený na sbírce plakátů z Regionálního muzea v Chrudimi, kterou doplňují dosud nevystavené velkoformátové malby. V názvu výstavy figuruje slovo dnes, a to je důle-

žitý odkaz na práce současných umělekyní a umělců, kteří vystavují po boku mimořádného tvůrce. Návštěvníkovi se tak otevírá nevšední příležitost sledovat dialog mezi jednotlivými tématy díla Muchova a současných tvůrců. Přítomnost Muchova díla v Pardubicích je velkým svátkem, což dokládá mimořádný zájem návštěvníků o tuto

expozici. V září doplní výstavu doprovodné programy, z nichž si vybere opravdu každý. Odbornější vzhled nabízí prohlídky s kurátory a přednášky. Pro děti i dospělé jsou připraveny floristické a textilní workshopy a také projekce filmu Svět podle Muchy. Procházku výstavou dětem zpříjemní pracovní listy a muchovský foto koutek. A kdo rád odchá-

zí z galerie s nějakou vzpomínkou, vybere si jistě z nabídky předmětů s tematikou Muchových květin. Nenechte si ujít tuto výjimečnou podívanou, výstava končí v neděli 29. 9. 2024.

Veškeré informace najdete na www.gocharovagalerie.cz.

Michaela Johnová Čapková, mluvčí GG

Pondělky se zajímavými hosty v Institutu Paměti národa Pardubice

Od září se opět vrací cyklus pravidelných pondělních besed v Institutu Paměti národa Pardubice. Máte se na co těšit!

9. září – Do Institutu Paměti národa přijde besedovat o přátelích, knihách, zločinech i radosti John Bok.

16. září – další pondělí se tematicky přesuneme do zahraničí a poslechneme

si přednášku ředitelky Burma Center Prague Sabe Soe s názvem „Barma nebo Myanmar?“

23. září – následující týden začneme projekcí dokumentu „Mezi příkopy a valy“ o tom, proč se Terezín stal městem duchů, i když se bývalé ghetto skoro nepřipomíná. Promítání následně doplní beseda

s režisérem Viktorem Portelem.

30. září – září zakončíme besedou s režisérem Hynkem Bočanem na téma „Zdivočelá země.“

Besedy probíhají vždy od 18:30 v 1. patře IPN v Machoňově pasáži, vstupné je 60 Kč. Program najdete na webu města Pardubic, na webu

Institutu Paměti národa, serveru GoOut a na sociálních sítích IPN. A samozřejmě i v září mohou návštěvníci zavítat do interaktivní expozice Tichá hrdinství, všechny informace najdete na webu institut.pametnaroda.cz/pardubice.

Veronika Wasserbauer,
IPN Pardubice

Automatické mlýny oslaví první rok svého fungování

Nadace Automatické mlýny i další instituce si pro vás připravily víkend plný zážitků. 28. a 29. září se můžete těšit na food zónu, hudební vystoupení, komentované prohlídky i zpřístupněnou vyhlídku na střechu SILA, odkud se nabízí neopakovatelný výhled na panorama Pardubic. V provozu bude jedinečný střešní bar a atmosféru ve-

čera podtrhne DJ set. Po celý víkend bude také probíhat unikátní předpremiéra dokumentu ČT Automatické mlýny a Josef Gočár. Pokud vyznáváte aktivní životní styl, určitě vás potěší sobotní lekce jógy přímo na piazzettě. Startujeme v 9 hodin ráno! Registrace na promítání i lekci jógy jsou zdarma po předchozí registraci na webu.

A ani zbylé zářijové víkendy nepřijďte zkrátka. Komentované prohlídky nově opět probíhají každou sobotu a neděli, vždy v 10, 12, 14 a 16 hodin. Pro nejmenší se vrací oblíbená nedělní divadélka s více než desítkou nových souborů a dospělé zase potěší střešní bar, který pro vás bude otevřený každou sobotu od 10

do 20 hodin. Více informací o pronájmech i programu institucí AM najdete na www.automatickemlyny.eu nebo nás sledujte na našich sociálních sítích.

Přijďte k nám užít si dozvuky léta a oslavit naše 1. narozeniny. Těšíme se na vás!

Daniel Olejník, Nadace AM

Seniorské kurzy ve SFÉŘE: Rozšiřte své obzory a objevte nové vášně!

Vzdělávání je nekonečný celoživotní proces. Učíme se kontinuálně, od mala a vzděláváme se v každé věkové etapě. Navíc, nové technologie, poznatky a také umění inteligence hýbou světem, co si budeme povídat. Přijďte si do moderního Vzdělávacího centra SFÉRA vyzkoušet IT, grafiku, ale třeba i rukodělné řemeslné aktivity, které parádně zaměstnají hlavu. Na recepci SFÉRY nebo online na webových stránkách lze zakoupit vstupenky, zvýhodněné permanentky i dárkové vouchery speciálně pro seniory. Sférické kroužky a kurzy startují už v týdnu od 16. září 2024.

V dílně dřeva se senioři seznámí s dřevozpracujícími stroji a nástroji, které budou využívat při výrobě drobných dřevěných dekorací. **Digitální dozrání** je kurz zaměřený na získávání praktických dovedností v oblasti informačních technologií. Táhne vás to k přírodě? Žádný problém! Tým biologické laboratoře připravil půlroční program pro přírodní nadšence! Což takhle kouzlit s barvami, vyrobit si originální látku, nebo dokonce tričko? I na tuto oblast je SFÉRA vybavená. Jak jste na tom se šicími strojem? Láká vás, ale stále jste nenašli od-
vahu ho vyzkoušet, nebo už vás práce s ním

baví? Teď je ta pravá chvíle to změnit! Zpočátku nesmělá dílna **kovu** velice ožila! Přijďte mezi nás! Znáte koncept **otevřených** dílen? Ve světě je již dobře zavedený a své místo si našel i v České republice. Nově i v Pardubicích. Ve sférických dílnách kovu, textilu a grafiky, díky špičkovému vybavení a zkušenostem lektorů, budete mít možnost pracovat na vlastním projektu! Otevřené jsou každý čtvrtek odpoledne.

SFÉRA v novém školním roce zkrátka otevírá přes 20 kreativních kroužků a kurzů pro všechny věkové kategorie. Velkou část nabídky tvoří kurzy pro širokou veřejnost,

takže máte jedinečnou příležitost za příznivé ceny proniknout do tajů 3D technologií nebo si vyzkoušet, co obnáší práce grafického designéra. Kurzy jsou dostupné v centru Pardubic – v areálu Automatických mlýnů – a vedou je zkušení a vstřícní lektoři.

Neváhejte se zastavit na recepci SFÉRY v přízemí budovy nebo si prohlédněte pečlivě sestavený seznam kurzů na webových stránkách www.sferapardubice.eu. Tým centra neváhejte rovněž kontaktovat na telefonním čísle 605 382 823 či na e-mailu info@sferapardubice.eu.

Tereza Všečeková, mluvčí Sféry

Hvězdy západoevropské i orientální nezávislé hudební scény v D29

Mockūnas-Blancarte-Windfeld, to je mezinárodní trio renomovaných hudebníků, které dokáže pracovat s neuvěřitelně širokým spektrem zvuků a nálad. Živelně se pohybuje v rozpětí od hutného energického projevu s přesahy do transovních hudebních struktur až k minimalistickým pasážím. Koncert v pátek 13. 9. je jediným vystoupením této formace v ČR.

V pátek 20. září do D29 zavítají respektovaná tchajwanská hudebnice Sabiwa a thajská umělkyně Liew Niyomkarn. V ohlasech na vystoupení Sabiwy čteme, že „tančí na pomezí elektroniky a ritualismu“, něžné a snové zvukové badatelství Liew Niyomkarn zahrnuje pečlivé propojení vokálů, elektronických a akustických prvků a některých jihovýchodoasijských systémů ladění.

Švédsko-francouzské duo LUFT unikátně kombinuje zvuk skotských dud Erwana Keravece s expresivně výbušným barytonsaxofonem legendy evropské freejazzové a experimentální scény Matse Gustafssona. Na LUFT naváže istanbulska kapela saxofonisty, skladatele a zpěváka Korhana Futacha. Koncert se bude konat ve čtvrtek 26. září.

Vynikající zpěvačka a houslistka Iva Bittová vystoupí v Divadle 29 v neděli 6. října společně s houslistou Pavlem Fischerem a akordeonistou Jakubem Jedlinským. Čeká nás strhující world music spojující vlivy moravské, balkánské, židovské, irské i romské muziky. Podrobný program Divadla 29 najdete na www.divadlo29.cz

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

Památník Zámeček zve na přednášku o mobilizaci v Pardubicích

Po letní pauze se do Památníku Zámeček vrací přednášky a hned ta první láká na pardubické téma. Ivan Fuksa z Vojenské-
ho historického ústavu Praha totiž přiblíží

způsoby, jakými se Pardubice na podzim roku 1938 připravovaly na předpokládanou válku s Německem. Jak probíhala mobilizace? Jaké byly plány na obranu města, které

začaly vznikat krátce po nástupu nacistů k moci v Německu? To a mnohé další se dozvíte ve středu 25. září od 18 hodin v kinosále památníku, vstupné je 50 Kč.

Expozici můžete navštívit vyjma pondělí ve všední dny mezi 13 a 17 hodinou, o víkendech už od 10 hodin.

Kateřina Hloušková, Památník Zámeček

Rozhlasová hra Taxis v podání herců Východočeského divadla

Pardubičtí herci ještě před prázdninami natočili rozhlasovou hru Taxis podle stejnojmenné divadelní hry Zdeňka Palusgy, herce Divadla na Vinohradech. Nahrávku vydává divadlo společně s pardubickým Dostihovým spolkem k letošnímu 150. výročí Velké pardubické. Hra Taxis líčí osudy amatérského dostihového jezdce Vladimíra Hejmovského, který roku 1951 stanul na prvním místě Velké

pardubické a je nejstarším vítězem v historii tohoto závodu. „Pan Hejmovský se narodil se roku 1892 v Litvši. Vystudoval vojenskou akademii v Petrohradu a poté sloužil v carské armádě. Za občanské války v Rusku bojoval proti bolševikům. Roku 1923 emigroval do Československa, sloužil u dělostřelectva a žil s rodinou v Brně a později v Olomouci. V roce 1948 odešel do výslužby a začal se plně

věnovat jezdeckví. Pár dní před svými 59. narozeninami se zúčastnil Velké pardubické a zvítězil. Svým překvapivým úspěchem si podepsal ortel smrti. 9. září 1952 byl předvolán na informační oddělení Ministerstva národní obrany. Den poté byl nalezen mrtvý pod okny budovy StB v Bartolomějské ulici,“ představuje hlavní postavu hry dramaturgyně VČD Jana Pithartová.

Herci nyní zkouší hned dvě nové inscenace, na Malé scéně současné drama Zřít do tmy [oidipus] a na velkém jevišti Městského divadla bláznivou komedii Atomová kočička. A aby výsledné jevištní provedení bylo technicky na co nejvyšší úrovni, divadlo by potřebovalo posílit tým osvětlovačů. Pokud byste měli o práci v divadle zájem, ozvěte se na personální oddělení.

Radek Smetana, mluvčí VČD

Symfonie inspirovaná vůní perníku ve světové premiéře

Komorní filharmonie Pardubice zahájí svou 56. sezónu světovou premiérou. Koncertantní symfonii inspirovanou vůní perníku s názvem Gingerbread napsal přímo pro pardubický orchestr skladatel

Lukáš Hurník. Poprvé ji uslyšíte v Sukově síni Domu hudby ve dnech 16., 17. a 18. září 2024 od 19 hodin na abonentních koncertech s klavíristou Ivanem Klánským. Ten si za koncertní křídlo sedne ve druhé

polovině večera, aby posluchačům zahrál Koncert pro klavír a orchestr c moll od W. A. Mozarta. Kromě toho je na programu ještě klasicistní orchestrální skladba Leopolda Koželuha – Symfonie č. 3g moll op.

22. Koncerty se uskuteční pod taktovkou šéfdirigenta pardubické filharmonie Stanislava Vavříka. Ve středu 18. září je navíc v malém sále Domu hudby naplánovaná od 18 hodin introdukce s umělci.

Mimořádné koncerty s hity Karla Svobody a Jiřího Šlitra

Současně se Komorní filharmonie Pardubice chystá na nabitý říjnový program, kdy orchestr kromě abonentních koncertů s fagotistou Janem Hudečkem a dirigentkou Alenou Hron odehraje dva

mimořádné crossoverové koncerty mimo Sukovu síň. První se uskuteční 11. října v rámci Podzimních městských slavností na Pernštýnském náměstí, kde pod širým nebem zazní hity Karla Svobody, a 15.

října se v Ideonu koná večer protkaný písněmi Jiřího Šlitra jako připomínka 100 let od jeho narození. Poctu mu při večeru nazvaném Šlitr 100 složí sourozenci Felix a Anna Slováčkovi, kteří vystoupí za do-

provodu Komorní filharmonie Pardubice se známými písněmi jako například Je nebezpečné dotýkat se hvězd, Motýl nebo Hallo Satchmo.

Milena Potůčková, mluvčí KFP

Den architektury se spolkem Offcity

Festival věnovaný architektuře, jehož 14. ročník se uskuteční od 27. září do 3. října, je již celorepublikovým fenoménem. Nabitý program ve více jak 120 městech a obcích po celé České republice i na Slovensku bude objevovat zapomenutá a opomíjená místa

nebo naopak představovat notoricky známé stavby z nových úhlů pohledu. Letošním festivalovým mottem je Proces proměny. Tím se nechá inspirovat i pardubický spolek Offcity a k příležitosti letošního ročníku připravil tematickou procházku nazvanou

Začátky a konce. Sraz bude v sobotu 28. září ve 14:00 u vodojemu v areálu pardubické nemocnice. Společně s členy a členkami spolku Offcity a přizvaným hostem Filipem Ditrichem prozkoumáme architekturu a podstatu porodních domů, nemocničních

pavilonů, hřbitovů lidských i animálních.

Ve středu 2. října od 19:00 v Divadle 29 uvedeme také nový dokument Architektura ČSSR 58–89. Kompletní program na stránkách www.denarchitektury.cz

Šárka Zahálková, Offcity

Diskuzní fórum

Spustili jsme Petici proti omezení dopravy na náměstí Republiky

Petici je možné podepsat na Portálu občana nebo na stránkách petice.com. Na připravovaném projektu nám vadí zejména:

1. Zúžení automobilové dopravy do jednoho pruhu.
2. Vytvoření zpomalovacího prahu před Zelenou bránou.
3. Úbytek zelených ploch.
4. Zrušení zastávky u divadla.
5. Nedořešený podchod.

Využijte i Vy svého občanského práva a připojte svůj podpis pod petici!

Jan Mazuch, Petr Klimpl, Dušan Stránský, členové ZmP za ODS a členové petičního výboru

Koupaliště Cihelna opět pod správou města

Statutární město Pardubice je zřizovatelem dvou areálů pro vodní rekreaci v Pardubicích. Jedním z nich je krytý objekt Aquacentra, tím druhým koupaliště Cihelna. Bohužel se správou areálů už to v minulosti tak jednoduché nebylo. Zatímco Aquacentrum spravuje městem zřízená společnost PAP Pardubice o.p.s., Cihelnu spravoval soukromý provozovatel. Jednalo se o firmu P. Ministr, v. o. s., politicky exponované rodiny z Pardubic. Tato firma pro město spravovala areál koupaliště dlouhých 27 let. Po tuto dlouhou dobu posílalo město Pardubice firmě P. Ministr každoročně několik milionů korun na provoz areálu koupaliště. Další finanční prostředky získal provozovatel výběrem vstupného a za po-

platněné služby pro veřejnost. Zdálo by se, že díky těmto nemalým finančním prostředkům, bude areál koupaliště Cihelna vzkvétat. Ale ouha! Soukromý provozovatel dlouhodobě zanedbával řádnou údržbu a v důsledku tohoto přístupu provozovatele, muselo být koupaliště před 2 roky pro veřejnost uzavřeno. Město Pardubice bylo díky dezolátnímu stavu koupaliště donuceno k rozsáhlé rekonstrukci. Ta již spolykala 154 milionů korun a další investice do areálu čekají město i po skončení letošní letní sezóny. V celkové ceně rekonstrukce je započítáno také DPH ve výši 21 %, tj. částka přes 26 milionů korun, kterou by město Pardubice nezískalo zpět, pokud by areál koupaliště i nadále provozoval soukromý podnikatel.

Jedním z hlavních bodů volebního programu zastupitelského klubu SPD a Tri-

kolory tedy bylo vrátit areál koupaliště zpět pod správu města Pardubice. Dobrou zprávou pro občany našeho města je, že toto naše úsilí bylo úspěšné. Na začátku července letošního roku byl areál koupaliště Cihelna znovu otevřen pro veřejnost a také tento areál nyní spravuje městem zřízená společnost PAP Pardubice. Město díky tomuto opatření ušetří nemalé finanční prostředky na provozu koupaliště, a navíc získá do městské pokladny více než 26 milionů korun, jako vratku na DPH z celkové hodnoty rekonstrukce. A tyto ušetřené prostředky tak mohou být využity ku prospěchu občanů města Pardubice.

Vítězslav Novohradský,

Milan Chaloupecký, Leoš Janda, zastupitelé města (SPD a Trikolora)

SKOČTE SI DO *Pardubice*

Pardubice

Dny evropského dědictví

Propojujeme minulost s přítomností. Objevujeme příběhy, které nás spojují...

PARDUBICE | SOBOTA 7/9 2024 | NEDĚLE 8/9 2024
CELOEVROPSKÉ TÉMA: PAMÁTKY SPOJUJÍ SVĚT

SOBOTA 7/9 2024

Střední průmyslová škola potravinářství a služeb Pardubice | Institut Paměti národa Pardubice – Machoňova pasáž | Zelená brána | Krajská knihovna | Železniční stanice Pardubice – hlavní nádraží | Galerie města Pardubic – areál Automatických mlýnů | Kostel sv. Bartoloměje | Kostel Zvěstování Panny Marie | Mázhaus | Vzdělávací centrum SFÉRA – areál Automatických mlýnů | Nadace Automatické mlýny – areál Automatických mlýnů | Natura Park – Ekocentrum PALETA | Památník Zámek Pardubice | Zámek v Pardubičkách – Larischova vila NKP

NEDĚLE 8/9 2024

Východočeské divadlo Pardubice | Radnice | Zelená brána | Mázhaus | Galerie města Pardubic – areál Automatických mlýnů | Gočárová galerie – areál Automatických mlýnů | Nadace Automatické mlýny – areál Automatických mlýnů | Knihovni centrum U Vokolků na Příhrádce | Východočeské muzeum v Pardubicích – Zámek Pardubice | Natura Park – Ekocentrum PALETA | Památník Zámek Pardubice | Zámek v Pardubičkách – Larischova vila NKP | Židovský hřbitov

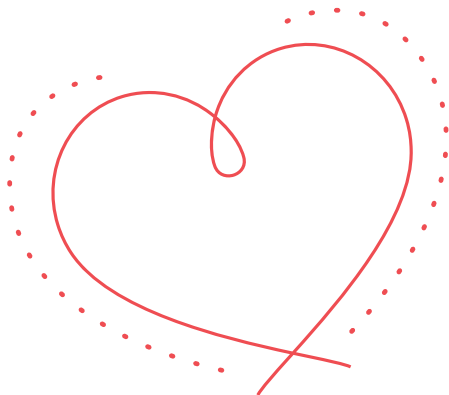
European Heritage Days
Dny evropského dědictví

Více na: www.ehd.cz | www.pardubice.eu | www.ipardubice.cz

EUROPEAN HERITAGE DAYS (ZKR. EHD)

Vždy v září se pro širokou veřejnost zpřístupňují zajímavé a výjimečné památky, budovy, objekty i prostory, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo celkově nepřístupné. Akce se koná od roku 1991 pod záštitou Rady Evropy a k její myšlence zvýšit povědomí o našem kulturním dědictví se dnes hlásí 50 zemí Evropské kulturní konvence. Město Pardubice se k této významné celoevropské akci připojuje od roku 2002. Na místech zpřístupněných v rámci **Dnů evropského dědictví** je pro návštěvníky připraven speciální program – komentované prohlídky, besedy, výstavy apod.

LETOŠNÍ ROČNÍK JE CELOEVROPSKY ZAMĚŘEN NA TÉMA PAMÁTKY SPOJUJÍ SVĚT

DOPROVODNÉ AKCE CELOMĚSTSKÉHO CHARAKTERU:

VOJTĚCH Z PERNŠTEJNA A JEHO ROLE V ČESKÝCH A EVROPSKÝCH DĚJINÁCH

Sobota – 14.00 – kostel sv. Bartoloměje. V přednášce se posluchači dozvědí méně známé skutečnosti ze života pardubického velmože Vojtěcha z Pernštejna (1490–1534). Přestože zemřel předčasně, během dvou desetiletí jeho aktivního působení na nejvyšší úrovni tehdejší české společnosti dokázal po sobě zanechat významné stopy v dějinách středoevropské politiky, kultury a umění. Odborná přednáška prof. PhDr. Petra Vorla, CSc. z Ústavu historických věd Univerzity Pardubice.

KOMENTOVANÁ VYCHÁZKA PŘÍRODOU POLABÍ

Sobota – 15.00 – Trasa vede unikátní lokalitou bývalého vojenského cvičiště v parku Na Vinici podél řeky Chrudimky k Zeleňáku. Sraz účastníků je v 15 hodin u lávky přes Chrudimku (pod nemocnicí). Pořádá Evropské Direct Pardubice ve spolupráci s pracovníky přírodovědného oddělení Východočeského muzea v Pardubicích.

EXKURZE PO MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACI (ZDARMA)

Neděle – 14.00 – Procházka historickým centrem města s odborným výkladem PhDr. Františka Šebka. Sraz zájemců před radnicí na Pernštýnském náměstí.

JÍZDY HISTORICKÝCH TROLEJBUSŮ

Oba dva dny – Mimořádné jízdy historických trolejbusů na trase Hlavní nádraží – Zámeček, **zastávky v dosahu** zpřístupněných **památek v rámci Dnů evropského dědictví**. 30 Kč – celodenní speciální jízdenka přímo ve vozech (lze zakoupit po oba dva dny v průběhu Dnů evropského dědictví).

Tištěné skládačky s kompletním programem jsou k dispozici v Turistickém informačním centru nebo při jednotlivých památkách.

Vstupem na akci souhlasí návštěvníci s pořizováním fotografií a zvukových a zvukově obrazových záznamů své osoby. Tyto fotografie, zvukové a zvukově obrazové záznamy mohou být pořadatelem použity pro reklamní, propagační a podobné účely, a to bezplatně.

Sledujte nás na:

Facebook / Události / Dny evropského dědictví 2024 Pardubice

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 31.12. Grafiky Ivo Křena, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Zahraj si Pardubice, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 15.9. Rok hudby – Bedřich Smetana, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 27.4. Jiří Toman: Město, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 18.10. Zmizelé Pardubice: Synagoga, třída Míru (Pardubice) – třída Míru „Kulatý roh“, výstava

do 4.1. Exit 91 / Vykopávky, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 8.9. Náhradní tvář, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 29.9. Ilja Bílek: Sklo, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 6.10. Sámské pohádky a pověsti v ilustracích Luboše Drtiny, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

1.9.–30.9. Deafember, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

3.9.–29.9. Elementy, Výstavní prostor Mázhauz, výstava

3.9.–30.9. Pardubický Příhrádek ve světle archeologických objevů, Knihovní centrum u Voklů na Příhrádku, výstava

7.9.–8.9. Retroměstečko (nejen) ČSLA, setkání hasičů a bezpečnostních složek, Kasárna T. G. Masaryka

7. a 8.9. Dny evropského dědictví 2024 – více ve zpravodaji na straně 10 a 11

7.9. 10:00–17:00 Maker Faire Pardubice 2024 – přehlídka inovátorů a vynálezců, Vzdělávací centrum Sféra

7.9. 10:00–21:00 Studánecké posvícení aneb rozloučení s prázdninami, Centrální park před ZŠ Dubina

7.9. 11:00–15:00 Pohledy pro umění otevřená výtvarná dílna, Galerie města Pardubic (GAMPA), tvůrčí dílna pro děti i dospělé

7.9. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti

7.9. 13:00 Superhrdinové aneb legendy a pověsti v Pardubicích, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, akce pro děti

7.9. 13:00 Vyplutí do nové sezóny na čemkoliv, Přístaviště výletní lodi Arnošt (za enteria arenou u řeky Labe)

7.9. 14:00–17:00 Dívka z plakátu, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, výtvarný workshop k výstavě Mucha dnes

7.9. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava

7.9. 15:00 Pardubické mýty a legendy, náměstí Republiky (Pardubice), komentovaná prohlídka města

7.9. 16:30 Dynamo Pardubice – Tappara Tampere (Liga mistrů), enteria arena, hokej

7.9. 19:00 Závěrečný galakonzert – Zlatá Pecka 2024, Dům hudby, koncert

7.9. 21:00 Pojedeme k moři, Pardubické letní kino Rebel, film

8.9. 14:00 Naděje pro Kubíka – VI. benefiční utkání v ledním hokeji, enteria arena – Velká hala

8.9. 16:00 Promenádní koncerty 2024 – Jazz Band Jindřicha Pavlíka, prostranství před restaurací Na Pergole

8.9. 21:00 Probudím se včera, Pardubické letní kino Rebel

9.9. 16:00–17:30 Apokatastasis, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, výtvarný workshop s umělkyní Gabrielou Těthalovou

9.9. 18:30 Daaaaaál!, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, filmový klub

9.9. 18:30 Pell-mell mého života, Institut paměti národa, přednáška

9.9. 19:00 Benefiční koncert talentů Konzervatoře Pardubice, Dům hudby – Sukova síň

10.9. Antikvartet Dušana Vančury v Hradci Králové, Pardubice, koncert

10.9. 10:15 a 17:00 Z grafika malířem, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška k výstavě Mucha dnes

10.9. 18:00 Sima Magušinová s kapelou, Dům hudby, koncert

10.9. 19:00 Autorské čtení Marka Wollnera: Reportér na odstřel, Divadlo 29 – Klub 29 – malá scéna Divadla 29

11.9. 10:00–12:00 Rodinná středa/Zlatý voči, Galerie města Pardubic (GAMPA), otevřená dílna pro děti i jejich rodiče

11.9. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava

11.9. 17:00 BTC akce, Westie coffee, výstavy, přednášky

11.9. 18:00 Blázeňec boží, Východočeské divadlo, divadlo

11.9. 18:00 Koncert v kapli Tří králů, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum

11.9. 18:00 Otevřená hodina improvizace, Ekocentrum Paleta

11.9. 18:45 Karaoke night, Everything

12.9. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava

12.9. 16:00 Tichý svět, Krajská knihovna v Pardubicích – univerzální sál, beseda

12.9. 18:00 Komentovaná prohlídka výstavou Velký zlatý voči, Galerie města Pardubic (GAMPA)

12.9. 19:00 Barocco sempre giovane, hudební sál radnice, koncert

12.9. 21:00 Doktor spánek od Stephena Kinga, Pardubické letní kino Rebel, film, promítání

13.9. Drum City Takeover, Ponorka – hudební klub, koncert

13.9.–31.12. Lapidárium, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, nová expozice v suteřenu zámku

13.9. 10:00–12:00 Seniorský pátek: Obraz jako (ne)malovaný, Galerie města Pardubic (GAMPA), dílna pro tvůrčí babičky a dědečky

13.9. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava

13.9. 15:00 Výměňák, Café Robinson

- 13.9. 18:00 Grilování s živou hudbou, Garden Restaurant & Pension
- 13.9. 19:00 Hip hop, Doli Klub, koncert
- 13.9. 19:00 Paletáci – Improshow, Divadlo Exil, divadlo
- 13.9. 20:00 Kristin is singing, Everything, koncert
- 13.9. 20:00 2Enough/DJ's, Everything, koncert a afterparty v techno/techhouse stylu
- 13.9. 20:00 Mockūnas – Blancarte – Windfeld (LT/US/DK), Divadlo 29, koncert
- 14.9.–15.9. FK Pardubice – SK Sigma Olomouc, CFG Arena – stadion Arnošta Košťála, fotbal
- 14.9. IV. kvalifikace na 134. Velkou pardubickou se Slavia pojišťovnou EURO EQUUS, Evropský den koní, Dostihové závodiště Pardubice
- 14.9. 8:00–12:00 Farmářské trhy na třídě Míru, třída Míru – u památníku Jana Kašpara
- 14.9. 10:00–15.9. 17:00 Mezinárodní výstava koček, ABC Klub, výstava
- 14.9. 10:00 Máša a Medvěd, výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, akce pro děti
- 14.9. 13:00 Foshna fest #2, Skatepark Pardubice, koncert, sport
- 14.9. 13:00 Fragment vilové čtvrti Na Olšinkách, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, prohlídka čtvrti
- 14.9. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 14.9. 14:00 BA Sokoli Pardubice – FB Hurrican Karlovy Vary, enteria arena – velká hala, florbal
- 14.9. 14:00–15:30 Mucha dnes, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, komentovaná prohlídka výstavy
- 14.9. 14:00–17:00 Obklopení květy, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, floristický workshop k výstavě
- 14.9. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava
- 14.9. 15:00 Karanténa: příběh zapomenutého lazaretu, Základní škola Waldorfská
- 14.9. 18:00 Don Juan se vrací z války, Východočeské divadlo, divadlo
- 14.9. 19:00 Michal Penk CZ/SK Tour 2024, Music club Žlutý pes, koncert
- 14.9. 19:00 Vzpomínky – Daniel Danko, Dům kultury Dukla – velký sál, koncert
- 14.9. 21:00 Miloš Forman: Co tě nezabije..., Pardubické letní kino Rebel, film
- 15.9. Historické jízdy 2024, Pardubice
- 15.9. Letní cena města Pardubice, Dožínky, Dostihové závodiště Pardubice, aktivní využití
- 15.9. 9:00 Festival ptactva Lázně Bohdaneč, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, ornitologická vycházka
- 15.9. 15:00–18:00 Sousedská akce s Kalynou, Dětské hřiště Dražkovická, komunitní setkání
- 15.9. 15:00–17:00 Tvůrčí neděle: Pop upPvé skládanky, Galerie města Pardubice (GAMPA), víkendová dílna (nejen) pro děti
- 15.9. 16:00–18:00 Promenádní koncerty 2024 – Živaňanka, prostranství před restaurací Pernštejnka
- 16.9. 18:30 Barma nebo Myanmar?, Institut paměti národa, přednáška
- 16.9. 18:30 Chiméra, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, filmový klub
- 16.9. 19:00 Setkání se Zlatou Adamovskou a Petrem Štěpánkem, Kulturní dům Hronovická, divadlo
- 16.9. 19:00 Seznamovací večer pro nezadané, Pension JaSoPa
- 16.9. 19:00 Zahajovací koncert sezóny 2024/2025 s klavíristou Ivanem Klánským, Dům hudby
- 17.9.–22.9. Legiovlak 2024, Pardubice – železniční nádraží, výstava
- 17.9.–24.11. Velká pardubická slaví 150 let, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava
- 17.9. 17:00 Mýtus a dějiny v tvorbě Alfonse Muchy, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška
- 17.9. 19:00 Zahajovací koncert sezóny 2024/2025 s klavíristou Ivanem Klánským, Dům hudby
- 18.9. Den otevřených dveří v Centru Kosatec, Centrum Kosatec
- 18.9. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava
- 18.9. 16:30 Workshop Pohádkové bytosti, Knihovní centrum u Vokolků na Příhrádce
- 18.9. 17:00 1. Liga družstev, Plochodrážní stadion
- 18.9. 17:00–18:00 Mucha dnes, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, komentovaná prohlídka výstavy
- 18.9. 17:00 Promenádní koncert – Křídlovanka, Bubeníkovy sady

- 18.9. 18:00 Dynamo Pardubice – Rytíři Kladno, enteria arena – velká hala, hokej
- 18.9. 19:00 Zahajovací koncert sezóny 2024/2025 s klavíristou Ivanem Klánským, Dům hudby
- 18.9. 20:00 Řevnice, ulice slepá, Divadlo 29, film
- 19.9. 10:15 Mucha dnes, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, komentovaná prohlídka výstavy
- 19.9. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava
- 20.9. 10:00–18:00 Pod křídly exotů – výstava ptactva, výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon – velký sál
- 20.9. 10:00–18:00 Velká východočeská prodejní výstava Žena + Podzim /12. ročník/, Dům techniky, výstava
- 20.9. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava
- 20.9. 17:00 Promenádní koncerty na Dukle 2024 – Josef Sochor, prostranství před DK Dukla
- 20.9. 18:00 Grilování s živou hudbou, Garden Restaurant & Pension
- 20.9. 19:30 Symf. orchestr D. Havlíčka, Dům kultury Dukla, koncert filmové hudby
- 20.9. 20:00 Koncert Sabiwa (TWN/D) • Liew Niyomkarn (THA/BE) • sorbitol drops (CZ), Divadlo 29 – Sál divadla, koncert
- 20.9. 20:00 Veronique is playing, Everything, koncert
- 20.9. 22:00 Techno night w/ Frank Kvitta (DE), Everything, tanec
- 21.9. 9:00–18:00 Pod křídly exotů – výstava ptactva, výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon – velký sál
- 21.9. 9:00–11:00 Roboti v knihovně, Krajská knihovna v Pardubicích, akce pro děti
- 21.9. 9:00–18:00 Westival – o chlup lepší festival, Bubeníkovy sady
- 21.9. 10:00–18:00 Velká východočeská prodejní výstava Žena + Podzim /12. ročník/, Dům techniky
- 21.9. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 21.9. 14:00 Cesta k modernímu městu, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, netradiční prohlídka
- 21.9. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava
- 21.9. 14:00–17:00 Textil v duchu secese, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, textilní workshop k výstavě Mucha dnes

25.9. 19:00 Fantastické divadlo, Východočeské divadlo, divadlo

28.9. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti

2.10. 17:45 Kurz improvizace 1: základy, Ekocentrum Paleta

2.10. 19:00 Na útěku, Kulturní dům Hronovická, divadlo

3.10.–5.10. Pardubický Oktoberfest 2024, Pivní ambasáda

3.10. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava

3.10. 18:00 Kurz improvizace 3: Odehraj příběh, Divadlo Exil

3.10. 19:00 Marek Vašut – Káťa a krokodýl aneb 50 let v šoubyznysu, KD Hronovická

4.10. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava

4.10. 18:00 Dynamo Pardubice – Verva Litvínov, enteria arena – velká hala, hokej

4.10. 18:00 Speedway Grand Prix Challenge, Plochodrážní stadion

5.10. II. liga Muži Kostelec n./O., Krtkova aréna, softball / baseball

5.10. Sps + The Fialky – God Save The Punk 2024, Music club Žlutý pes, koncert

5.10. 10:00–18:00 PokéTour Pardubice, Palác Pardubice, výstava

5.10. 12:00 Finále MS Flat track – 50. Zlatá stuha juniorů, plochodrážní stadion

5.10. 14:00–18:00 Orba procesí, NOV art space, výstava

5.10. 14:30–19:00 Setkání harmonikářů – Pardubice 2024, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina

5.10. 15:00 Stezka Viléma z Pernštejna, Pardubice – sraz na náměstí Republiky – před Zelenou bránou, komentovaná prohlídka s průvodcem

5.10. 17:00 Limen Screamblast, Ponorka – hudební klub, koncert

5.10. 17:00 Posezení s harmonikou, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina

5.10. 19:00 Ellaboration: Dasha & Epoque Quartet & Šimon Veselý, Dům hudby, koncert

SKOČTE SI DO *Pardubic*

Podzimní městské slavnosti

11.–12. října 2024

30. ročník
slavností

Pernštýnské nám. | třída Míru | ulice U Stadionu | Automatické mlýny | Zámek

spanilá jízda kočárů | **JANEK LEDECKÝ** | staročeské tržiště | **OHŇOSTROJ** | koňská show | **Mixle v Pixle** | **Hity Karla Svobody – Filharmonie Pardubice** | Alterna ohnivá show | **Oldtimer Corso veteráni** | Sokol Pardubice | Den medu | Běh univerzity | **Vinařský minifestival** | kapela 105 | **Pavel Callta** | **lampionový průvod** | pouťové atrakce | NOVĚ: program v Automatických mlýnech a před zámekm

Podrobný program na www.pardubice.eu a na FB události akce

Hlídková vozidla strážníků jsou vybavena osmi novými defibrilátory

Osm nových přístrojů zvýší šanci na záchranu životů ve městě. Nové automatické externí defibrilátory získala Městská policie Pardubice od pardubického magistrátu. Doposud měli strážníci v terénu k dispozici pouze jeden defibrilátor, nyní jej bude mít k dispozici každá autohlídka.

„Vozy Městské policie Pardubice jsou stále ve městě a mohou tak být u pacienta rychleji než zdravotničtí záchranáři. Proto se město Pardubice rozhodlo pořídit osm těchto přístrojů a vybavit jimi hlídkové vozy strážníků tak, aby mohla městská policie lépe sloužit veřejnosti,“ uvedl pardubický primátor Jan Nadrchal.

Přístroj, který je určen k záchraně životů v případě náhlé srdeční zástavy, dokáže pracovat zcela samostatně. Po člověku vyžaduje pouze umístit na tělo elektrody.

Následně už sám provede diagnostiku pacienta a vyhodnotí, zda situace vyžaduje podání výboje, a přitom dává instrukce záchráncům bez nutnosti dalšího zásahu lidské obsluhy.

„Strážníci doposud disponovali jedním přístrojem, který byl ve vozidle výjezdové skupiny. Ta je určena k nepřetržitě službě, ale při plnění dalších úkolů nemusí být vždy ihned k dispozici. Osm přístrojů nám nyní umožní vybavit nejen vozidla výjezdové skupiny, ale i hlídky jednotlivých obvodů a podstatně tak zkrátit čas, kdy můžeme občanům poskytnout první pomoc,“ říká Jan Halda, ředitel Městské policie Pardubice.

Strážníci v minulosti za pomoci přístroje AED zachránili několik lidských životů. Ocitli se ale i v situaci, kdy při prověřová-

ní běžné události narazili na muže, který utrpěl srdeční selhání. Hlídka přítomná na místě ovšem ve vozidle defibrilátor neměla k dispozici. I přesto strážníci úspěšně zvládli poskytnout první pomoc a pacienta předat záchrané službě.

„Náhlé srdeční selhání je stav, který člověka vážně ohrožuje na životě a v němž šance na jeho záchranu klesá doslova s každou vteřinou. Proto je důležité takový přístroj dostat k pacientovi co nejdříve a umístění ve vozidlech strážníků je ideální řešení. To byl hlavní důvod, proč jsme z rozpočtu města uvolnili částku 200 tisíc korun na jejich pořízení. Jejich obrovskou výhodou je, že ovládání je velmi intuitivní,“ vysvětluje náměstek primátora Pardubic zodpovědný za rozpočet a zdravotnictví Jakub Rychtecký s tím, že finanční pro-

středky použila radnice z Programu podpory kriminality a zvyšování bezpečnosti.

Automatický externí defibrilátor je přístroj, který je určen pro první pomoc poskytnutou laikem v případě srdečního selhání. V případě Městské policie Pardubice se jedná o osm přístrojů Mindray BeneHeart C1 Fully Automatic, kde výrobce garantuje životnost minimálně pět let. Město je pořídilo za částku 194 568 korun. Přístroj v podobě malého kufříku se sám aktivuje po otevření víka a instruuje záchránce v poskytování nezbytných úkonů při nalepení elektrod na tělo. Jakmile jsou správně umístěny, nepotřebuje už ke své činnosti další zásah člověka a jedná zcela automaticky. Uživatele pouze informuje, zda bude podávat elektrický výboj, nebo je třeba pokračovat v nepřímé srdeční masáži.

Lidé s handicapem zvou do kavárny Slunečnice

Sociálně-terapeutická kavárna „Slunečnice“ zve všechny milovníky dobré kávy, sladkomin a pohody na posezení! Naše kavárna je příjemné místo, kde obsluhují lidé s mentálním, zdravotním či kombinovaným postižením. Pro mnohé z nich je to první a jedinečná příležitost zkusit zapojení se do pracovního procesu, cítit se užiteční a setkat se s lidmi mimo svůj běžný okruh. Kavárna nabízí lahodnou výběrovou kávu, domácí limonády, dorty a další domácí

pečivo, které připravují sami klienti ve cvičné kuchyni. Jsme pyšní na to, co děláme, a neustále se snažíme zlepšovat. Během září u nás budete moci ochutnat rovněž dokonale čistou pitnou vodu zbavenou všech nečistot a škodlivých látek včetně mikroplastů. Naše kavárna je také místem, kde pravidelně pořádáme kulturní akce, které přibližují naše zařízení širší veřejnosti. Rádi bychom veřejnost pozvali na vernisáž výstav „Barové malůvky“ začínající umělkyně

Aleny Kopecké, která se uskuteční 13. září od 17 hodin. Těšit se můžete na díla, která nesou témata vztahů, těla, emocí a lidskosti. Přijďte se podívat na její unikátní tvorbu a zároveň se seznámit s naší prací.

Denní stacionář Slunečnice v Pardubicích je zde pro všechny seniory a osoby s postižením, kteří potřebují pravidelnou pomoc a podporu v každodenním životě. Naše služby jsou určeny pro ty, kteří z důvodu snížené soběstačnosti potřebují

podpořit v oblasti hygieny, stravy nebo sociálních kontaktů. Jsme připraveni pomoci nejen fyzicky, ale i duševně, skrze širokou škálu sociálně terapeutických aktivit. Každému našemu klientovi nabízíme individuální péči a příjemné prostředí, kde se nikdo necítí sám. Pokud vy nebo někdo ve vašem okolí potřebuje naši pomoc, neváhejte se na nás obrátit. Jsme tady, abychom vám pomohli.

Michaela Müllerová, vedoucí stacionáře

Výstava exotického ptactva se vrací do Pardubic po 34 letech

Exotáři Východní Čechy jsou specializovanou organizací chovatelů exotického ptactva ČSCH, která vznikla v roce 2019 jako nástupnická organizace dříve zaniklých organizací v Pardubicích a Hradci Králové. V současné době je největší takto specializovanou organizací v rámci ČSCH. Jejím hlavním cílem je navrátit výstavní činnost exotického ptactva do Pardubic. Po skoro dvou letech příprav, výroby nových vý-

stavních klecí a voliér, v současné době nejmodernější technologií a vybavením, je vše na výstavu připraveno. A jak se to podařilo, můžete posoudit sami již tento měsíc.

Výstava s názvem „Pod křídly exotů“ se bude konat ve výstavním centru Ideon v Pardubicích ve dnech 20.–22. září takřka po celý den. Na výstavě uvidíte přehlídku ptactva ze všech kontinentů, od nejmenších exotů po největší

papoušky světa, ary hyacintové. K vidění budou i druhy papoušků, které jsou vzácné nejen v zajetí, ale také ve volné přírodě, jako například kriticky ohrožený ara kaninda. Zařazení do CITES 1 (nejvyššího stupně ochrany) jsou i ara vojenský a ara horský, kteří také budou k vidění. Součástí výstavy bude bodovaná expozice drobného ptactva, 22. klubová výstava klubu chovatelů zebříček a soutěž mladých chovatelů. Vý-

stavy se zúčastní několikánásobný mistr světa v chovu soutěžních zebříček a mnoho významných chovatelů z celé republiky. Záchraná stanice Sunny days zajistí ukázkou krotkých papoušků (volnoletců), se kterými se zájemci budou moci vyfotit.

Pro nové zájemce o chov okrasného a exotického ptactva bude zajištěn prodej ptactva, krmení, klecí, voliér a všeho příslušenství. **Jiří Stejskal, pořadatel**

Mistrovství světa v ploutvovém plavání 2024

V srbském Bělehradě se v červenci konalo mistrovství světa v ploutvovém plavání, kterého kromě závodníků z 35 zemí světa zúčastnila také česká reprezentace pod vedením trenérky Barbory Kondrové.

České barvy hájila osmička reprezentantů, člen Klubu potápěčů Pardubice Daniel Cimburek zazářil nejvíc a vybojoval pro Českou republiku jediná dvě finálová umístění a současně jediný český rekord

– a to na trati 200 m RP pod magickou hranici 80 sekund a výkonem 1:19,62 postoupil do finále, kde se umístil na 8. místě. Ještě o jednu příčku si polepšil na dvojnásobné trati. Gratulujeme!

Ještě v letošním roce bude sportovce čekat vrchol v podobě finále světového poháru v Lignano Sabbiadoro, kam se vrátí i příští rok na mistrovství Evropy. Držíme palce! **Josef Cimburek, trenér**

Křížovka o ceny

Galerie města Pardubic pracující s moderním uměním se také přestěhovala do nové městské budovy a sdílí futuristickou budovu se vzdělávacím centrem Sféra. GAMPa získala k dispozici úžasné prostory s rezidenčními ateliéry, nabízí se zde také unikátní propojení vědy a umění. Oblíbené se stalo **(TAJENKA)** schodiště, které nabízí kapacitu až 250 míst s možností promítání na městském objektu. Celková koncepce obnovy historického komplexu památek, respektive realizace její dominantní části v roce 2023, oživuje kulturní dědictví a přináší nový rozměr městu Pardubice.

Znění tajenky nám poslejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2. Tajenka z minulého čísla: **CENTRUM SFÉRA**. Výherkyní se tentokrát stala paní Petra Nádvořníková. Cena od města Pardubice a Pardubického kraje je připravena k vyzvednutí po e-mailové / telefonické domluvě na Pernštýnském náměstí.

Pomůcka: AARA, EAT

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	HLUBOKÝ MUŽSKÝ HLAS	BANKOVNÍ KRACH	ODĚVNÍ TVORBA	ŽENSKÉ JMÉNO	 Pardubice	MOMENT	JÍST (ANGL.)	ZNAČKA BROMU	 Pardubice	BŘITVA (SLOV.)	SLADKOVODNÍ RYBA	BLÍZKÁ KRAJINA
PRVEK ZN. BR					ZÁPADOČESKÉ MĚSTO				KÓD LET. BERBERA (SOMÁLSKO)			
VOZIDLA					100 ST. CELSIA MASY LIDÍ				12 MĚSÍCŮ LETOPIS			
ZNAČKA CÍNU			ČERVENAT SE DRUH ZELENINY					1000 GRAMŮ ZASKLENÝ OTVOR				
 Pardubice	TÁBORNÍK	ZKALENÍ VODY ŽALUDEČNÍ LÉKY					ROZSUDEK NAČEPOVAT					
TAJENKA												
KALY						ŽENSKÉ JMÉNO MOŽNÁ					PRIMÁTI	SPZ NÁCHODA
ŠVÝCARSKÁ ŘEKA					OBSAH KOVU V MINCI PARDUBICKÉ NOVINY					OSOBNÍ ZÁJMENO ZNAČKA OSMIA		
POHYB OČNÍCH VÍČEK				CHRTÍ				60 KUSŮ				
PLATIT (ANGL.)				VLÁKNO				SVĚTADÍL				

Retroměstečko již po jedenácté

Už po jedenácté vás zveme užít si společně s námi báječný víkend plný tradic a zábavy zaměřený na vývoj průmyslu a bezpečnosti státu s názvem Retroměstečko (nejen) ČSLA, setkání hasičů a bezpečnostních složek. Konat se znovu bude v bývalých prvorepublikových kasárnách T. G. Masaryka v Pardubicích 7. a 8. září.

Projekt vyzdvihuje úspěchy ve výrobních a humanitních oborech, poukazuje na hodnoty tradic státu a jeho bezpečnost. Kombinuje jednotlivé programové bloky v kontrastu minulosti se současností. Posiluje důraz na dětské aktivity, lokální soutěže propojené s centrální celoplošnou aktivitou – rodinná Superbojovka, která je pro-

gramovým bonusem akce o zážitkové výhry po celé ČR. Během dvou dnů vás na ploše 30 tisíc m² čeká statické a aktivní setkání spolků, muzeí a jednotlivců v oboru historické, veteránské, vojenské a branně-bezpečnostní techniky s dynamickými ukázkami. Další informace, mapky i program najdete na www.retromestecko.cz.

Navíc možná poslední příležitost navštívit a užít si prostor „Masaryček“ v celistvém stavu. Přijďte si prodloužit prázdný, užít si celý víkend 7. a 8. září za jedno vstupné a nechat energii v místě, o kterém budete jednou vyprávět svým dětem.

Miroslav Toman, pořadatel

**PARDUBIČTÍ
TAHOUNI**
Magnet na akce

Pardubice znovu ožijí plochodrážním závodem Zlatá přilba

V Pardubicích se od roku 1929 koná motocyklový závod na ploché dráze. Je zcela bezkonkurenčně nejstarším pravidelně pořádaným závodem tohoto druhu na světě a je starší než samo mistrovství světa v této disciplíně. V roce 2024 se uskuteční již jeho sedmdesátý šestý ročník. Závod každoročně láká do hlediště stadionu ve Svítkově více jak deset tisíc příznivců, kterým nabízí atraktivní podívanou na šestici jezdců jedoucích bezmála stokilometrovou rychlostí po ovále na speciálních strojích, které nemají brzdy. Na hlinitopísciťm povrchu se představí opět mnoho jezdců absolutní světové špičky bojujících o ve světě ceněnou

trofej. Do Pardubic jezdí po mnoho let skvělá konkurence, ale čeští jezdci se již několikrát v historii dokázali postavit světové elitě a závod vyhrát. Legendou je Jiří Štandl s pěti vítězstvími, o dvě více jich má jenom Dán Ole Olsen. Úspěšní byli ve Svítkově, kde se od roku 1964, poté co byl závod přesunut z dostihového závodiště na zdejší ovál, jezdí nepřetržitě, dále Milan Špinka, Antonín Kasper ml., Tomáš Topinka a naposledy v roce 2017 Václav Milík.

V pátek večer otevře program vyvrcholení kvalifikační části mistrovství světa Grand prix, nazvaný Challenge. Z tohoto závodu se čtyři nejlepší jezdci proboují do nejlépejšího seriálu planety. Do Pardu-

bic se tento prestižní závod vrací po šestadvaceti letech a diváky tento závod, který je v podstatě vstupenkou do nejprestižnější soutěže světa, velmi láká.

Během klasických třídních závodů se v sobotu koná tradiční vložený závod juniorských nadějí, nazvaný Zlatá stuha. Letos již po devětačtyřicáté. Stejně jako hlavní nedělní závod i tento se pyšní přídomkem nejstarší plochodrážní závod na světě, tentokrát v kategorii juniorů, a je také starší než samo mistrovství světa v této kategorii. V tomto závodě se již v Pardubicích představilo mnoho budoucích světových šampionů. Součástí sobotního programu je navíc závod mis-

trovství světa Flat track, disciplíny, ve které startují klasické motocykly a na dráze se představí vždy osm až dvanáct jezdců z dvanácti zemí světa. Zde titul mistra světa obhájí český jezdec Ervín Krajčovič.

Tradiční plochodrážní víkend láká, do Pardubic opět míří mnoho zahraničních turistů, ale ti domácí budou podle předprodeje v hledišti silně zastoupeni. Pardubice a Zlatá přilba to není jenom závod, ale také setkávání přátel z celého světa. Je to opravdové rodinné stříbro tohoto města.

Petr Moravec, pořadatel

**PARDUBIČTÍ
TAHOUNI**
Magnet na akce

Strážníci budou opět pomáhat hokejem

V pořadí již VI. benefiční utkání se blíží. Přesně za měsíc, hrajeme pro Kubíka. Kubík Toločko je jedenáctiletý kluk, který má genetickou poruchu vývoje intelektu se středně těžkým opožděním psychomotorického vývoje a chybějící vývoj řeči. Od narození bojuje s těžkou hypotonií, deficitem růstového hormonu a centrální poruchou zraku. Když není

Kubík na intenzivních terapiích, tak rád chodí do speciální školy, kam v září nastoupí už jako čtvrták. Kubík se s okolím dorozumívá zvuky, gesty a mimikou, ale i přes svůj handicap je Kuba pozitivní, usměvavý, a hlavně rozumí tomu, co se kolem něj děje. Miluje knížky, tanec a jízdu na koni. Rád chodí do kina, divadla a miluje vůni i pohodu kavárny. Učí se ko-

pat do míče, jezdit na kole s přídatnými kolečky, plavat s rukávky a skákat. Tohle všechno může Kuba dělat díky nákladným rehabilitacím a terapiím, které mu velmi pomáhají. Strážníci společně s týmem HC Ronal Group opět spojí svoje síly, i když na ledě budou hrát proti sobě. Zveme vás všechny na benefiční utkání, které se bude konat 8. září od 14:00

v enetria areně v Pardubicích. Budeme rádi, když přijdete fandit a podpořit Kubíka ve zdolávání jeho hendikepu.

Celý Kubíkův příběh i formy pomoci najdete na webu jeho maminky www.misanemcova.cz a číslo transparentního účtu, kde probíhá sbírka je 2001586284/2010.

Jiří Sejkora, Městská policie

Pardubický Chodník slávy je bohatší o dvě jména

Radovan Čížek a Jiří Welsch. To jsou dvě nová jména, která během prázdnin doplnila Chodník slávy před pardubickou enteria arenou a rozšířila tak počet dlaždic na číslo 42.

„Již tradičně jsme druhý týden v srpnu, kdy se koná Sportovní park Pardubice, odhalili nové dlaždice na Chodníku slávy. Ta první patří Radovanu Čížkovi, tenistovi a hokejistovi, kterému se povedlo získat historicky první hokejový titul s Teslou, a zároveň je to poslední

pardubický rodák, který vyhrál Juniorku,“ okomentoval Jakub Rychtecký, náměstek primátora zodpovědný za sport, a doplnil, že druhou osobností, která získala dlaždici na Chodníku slávy, se stal basketbalista Jiří Welsch. „Jirka svou kariéru začal u nás v Pardubicích. Pak pokračoval do Sparty, Nymburku a zahrál si i v NBA, kde se v dresu Bostonu Celtics stal členem základní pětky. Svou kariéru však symbolicky zakončil v naší Bekse,“ uzavřel Rychtecký. Obě oceněné

osobnosti byly už v lednu letošního roku uvedeny i do Síně slávy pardubického sportu.

Radovan Čížek

- tenista a hokejista
- vítěz Pardubické juniorky z roku 1969
- s pardubickou Teslou získal historicky první ligový titul
- v roce 2003 vyhrál v tenisu halové mistrovství Evropy
- v roce 2013 triumfoval na MS v kategorii 60+

Jiří Welsch

- basketbalista
- hrál v Pardubicích, na Spartě a v Nymburku
- v NBA hrál za Boston Celtics
- v roce 2015 dovedl jako kapitán českou reprezentaci na ME do čtvrtfinále
- 3× vyhrál českou ligu
- 4× byl zvolen basketbalistou roku ČR
- od července 2023 je manažerem české basketbalové reprezentace

Judoklub Pardubice se pyšní nadějnými bojovnicemi

Představujeme vám dvojici Terezii Urbřiovou a Karolínu Florianovou z Judoklubu Pardubice, která úspěšně startovala na mistrovství Evropy v Sarajevu v kategorii Nage-no-kata juniors, kde si postupem do finálových bojů získala domácí fanoušky a nakonec získala krásné šesté místo. Na turnaj se kvalifikovalo celkem 13 dvojic z 8 zemí z celé Evropy, kdy kvalifikační turnaje probíhaly od ledna do května po celé Evropě (BEL, ITA, FRA, POL, HUN). Naše děvčata na ME po skvělém výkonu v sobotních bojích

v základní skupině postoupila do nedělního šestičlenného finále.

Během přípravy na ME v kvalifikačních turnajích na ME získaly dívky 3× druhé a 1× třetí místo.

„Právě se připravujeme na další vrchol sezóny a ukončení roku. Před námi je mistrovství ČR, Slovenska a Německa.“ Přejeme naší dvojici i jejím dalším „spolubojovníkům“ úspěšné ukončení roku 2024. Děvčatům gratulujeme, děkujeme a těšíme se na další turnaje.

Jiří Florian, trenér

Letní úspěchy našich plavců

medailí (8× zlato, 3× stříbro, 7× bronz), čímž se stali nejúspěšnějším klubem v republice. O medailová umístění se postarali Jakub Bursa, Jan Čejka, Adéla Chalupová, Natálie Jandíková, Vilém Mikula, Lenka Pavlacká, Lydie Štěpánková a Andrea Vojtalová.

Na mistrovství Evropy v Bělehradě získal Daniel Gracík (na snímku) bronzovou medaili na 50 metrů motýlek a na dvojnásobné trati si díky zaplavanému A limitu v novém českém rekordu 51,40 zajistil letenku na OH 2024! Pod pěti kruhy v Paříži Dan debutoval, když startoval jak na 100 metrů motýlek (27. místo), tak i na 100 metrů volným způsobem (39. místo). Na mistrovství Evropy juniorů ve Vilniusu startovala pardubická naděje Charlene Daniela Chrová, přičemž nejlepšího výsledku

dosáhla na 100 metrů prsa, kde obsadila 37. místo. Úspěšní byli i naši žáci, kteří se představili na letní olympiádě dětí a mládeže v Českých Budějovicích. Ze šestice pardubických plavců, kteří reprezentovali náš kraj, byl nejúspěšnější Sami Abdallah Al-Robai, který si vyplaval 2× zlato na 100 i 200 metrů motýlek. Bronz pak přidal Jakub Šprinc na 200 metrů polohově.

Pokud se chcete stát součástí našeho týmu, určitě neváhejte a od září se zapojte! Právě probíhá nábor dětí do kurzů plavání a pro ty nejmenší pak nabízíme výuku na dětském bazénku, včetně plavání rodičů s dětmi. Nábor probíhá i do skupin synchronizovaného plavání, tedy akvabel.

Vše na stránkách www.scpap.cz.

Martin Kratochvíl, SCPAP

Sportovní park Pardubice byl opět úspěšný

Další ročník Sportovního parku Pardubice je minulostí. A byl velmi úspěšný! Parádní byl už zahajovací večer v pátek 2. srpna, kdy spolu s šedesáti dobrovolníky nastoupily za doprovodu koní městské policie do průvodu městem další desítky dětí z letošní olympiády dětí a mládeže a také pardubické sportovní kluby. Ve mlýnech, kde pak startoval doprovodný hudební a sportovní program, si pořadatelé zavzpomínali na úplně první sportování v nově opravených městských parcích v roce 2016. Město tehdy pořádalo na počest olympijských her v Riu de Janeiru Olympijský park Pardubice a zahajovacímu ceremoniálu přihlížely desítky tisíc obyvatel města a jeho návštěvníků. Ve mlýnech, které jsou od letošního roku novým partnerem sportovního parku,

to letos bylo komornější, ale skvělé. Díky sportovním exhibicím a šikovným muzikantům bylo na piazzettě živo a veselo a ani mrhnutí a chladnější teploty program nenarušily. Když v závěru večera hrolezci pověsili ze střechy sila slavnostní vlajku, bylo odstartováno! Od sobotního rána už do parku mířily stovky dětí a zkoušely jeden sport za druhým. Kromě sportu se měly možnost seznámit se stanovištěm vzdělávacího centra Sféra v krásném areálu Automatických mlýnů.

Sportovní park byl letos úspěšný i díky počasí, od soboty 3. srpna bylo slunečno a pořadatelé zavírali během devítidenní akce stanoviště celkem jen na několik hodin, a to z bezpečnostních důvodů kvůli dešti a kluzkým sportovištím. „Pocasí nám v porovnání s loňským rokem velmi

přálo a děkujeme tam nahoru za tuhle přízeň. I díky tomu bylo u nás plno od prvního sobotního rána. Naše akce v akci také ukázaly svou velkou sílu – překážkový Gladiátor Race byl rekordní a pokořil rok 2019, startovalo u nás 1 600 malých i dospělých běžců. Charitativní Foxconn run vzrostl na číslo 450 startujících a barevný běh Barvám neutečeš letos do parku přilákal skoro 1 900 nadšenců,“ jmenuje rekordy manažer Pavel Stara. „Kromě toho jsme měli plno i v úterý, kdy se ve mlýnech, v parku i na řece představily složky integrovaného záchranného systému. Dvojnásobné množství závodníků přilákal také páteční zábavný běh Suchou nohou přes Labe.“

Park není jen o číslech, ale kdo přišel na soutok, nestačil se divit, kolik lidí

Volná místa

Statutární město Pardubice, magistrát města v současné době obsazuje těchto 5 volných pracovních míst:

- 2 referenti/ky Oddělení stavebního úřadu I Stavebního úřadu Magistrátu města Pardubic
- 3 referenti/ky Oddělení stavebního úřadu II Stavebního úřadu Magistrátu města Pardubic

U všech pozic nabízíme stabilní zázemí úřadu územní samosprávy, motivační finanční ohodnocení (plat + osobní příspěvek), mimořádné odměny, pružnou pracovní dobu, 5 týdnů dovolené, 5 dní placeného zdravotního volna, 3 dny placeného rehabilitačního volna, podporu profesního i osobního rozvoje, systém dalšího vzdělávání, výhodné telefonní tarify, stravenky v hodnotě 180,- Kč/kus, příspěvek na penzijní připojištění 1 500,- Kč/měsíc, příspěvek na kulturní a sportovní vyžití, příspěvek 2 000,- Kč/rok pro osoby se zdravotním postižením.

Podrobnosti k pozicím včetně kontaktních údajů naleznete na: <https://pardubice.eu/kariera> nebo na tel. č. 466 859 471.

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

V Pardubicích první dny po náletu z 24. srpna 1944 (fotoarchiv VČM).

Během prázdnin se mě několik čtenářů dotazovalo na osudy Pardubic v době arcibiskupa Arnošta z Pardubic, o němž jsem psal v prázdninových Toulkách. Jeden čtenář chtěl vědět něco o konci vlády rodu pánů z Pardubic v našem městě. Je to zajímavý námět a slibuji, že se k tomu vrátím v příštích Toulkách. Dnes se ale po dohodě s paní redaktorkou Radničního zpravodaje budeme věnovat jinému a také významnému letošnímu výročí, totiž leteckým náletům na Pardubice v roce 1944. Od této smutné kapitoly z dějin druhé světové války nás dělí 80 let.

Druhá světová válka, kterou rozpoutaly velmocenské ambice nacistického Německa ovládaného zrádnou ideologií Adolfa Hitlera, přinesla nesmírné oběti na lidských životech a nevyčíslitelné materiální škody. Německou agresi na evropském kontinentu se po více jak třech letech podařilo od roku 1943 zbrzdit, poté víceméně zastavit a od 1944 začít s osvobozováním obsazených území a okupovaných zemí. Významným okamžikem obratu bylo zahájení invaze spojenců v Normandii 6. června 1944 a skutečnost, že se Hitlerovi nepodařilo vnést rozkol mezi hlavní spojence: Británii, USA a Rusko.

Spojenci se snažili zlomit zoufalý odpor německé armády také útoky na logistiku a usilovali ochromit její dodávky pohonných hmot. V letních měsících roku 1944 tak vrcholila první fáze „bitvy o benzín“, což představovalo letecké útoky zaměřené na průmysl pohonných hmot. A tak se do akční zóny doletu britského a posléze též amerického letectva dostaly postupně i Čechy a Morava. Logickým cílem leteckých

náletů se proto staly rovněž Pardubice. Na západním konci města totiž působila od roku 1889 továrna na rafinerii minerálních olejů původně firmy David Fanto a spol. (dnes Paramo, a.s.). Před druhou světovou válkou to byla největší rafinerie minerálních olejů v ČSR, kterou samozřejmě po okupaci zabrali Němci. Zhruba 30 % z celkové produkce továrny tehdy představovala výroba benzínu. Nutno ještě dodat, že vedle rafinerie se v Pardubicích nacházelo letiště, které sloužilo jako výcvikové středisko letců německých stíhaček, a že Pardubice představovaly rovněž důležitý železniční uzel.

Když britské Královské letectvo (Royal Air Force – RAF) začalo podnikat devastující nálety na německá města, organizovala se i v Čechách protiletecká civilní obrana, a proto také obyvatelé Pardubic slyšeli od roku 1942 sirény ohlašující letecký poplach, aby se schovali do zřizovaných krytů. Toho roku přý bylo 12 poplachů a roku 1943 již 31. Sotva kdo si ale tenkrát připouštěl, že by bomby mohly padat i na Pardubi-

ce. Ono se to však stalo! Došlo k tomu právě zmíněného roku 1944.

První nálet na Pardubice se uskutečnil v sobotu 22. července 1944 krátce po půlnoci. Z Velké Británie vzlétlo 94 bombardérů RAF, z nichž se 16 muselo vrátit před cílem a 1 bylo vyslán, aby provedl klamný, zastírací útok na Prahu. Nad Pardubice nejprve nalétlo 5 letadel značkařů a osvětlovačů. Značkaři sice rafinerii přesně vyhledali a označili světelnými bombami, jenomže vzápětí další osvětlovači své osvětlovací bomby shodili poněkud východněji od cíle a tím se stalo, že 65 bombardérů ve druhém sledu svrhlo svůj pumový náklad na východní, naštěstí jen řídko obydlený okraj města. Ojedinelé bomby spadly také na Vinici, na roh Jindřichské a Karlovy ulice a na louky podél Labe. Cíl zasažen nebyl, ale zcela zničeno zůstalo 23 domů a 19 těžce poškozených. Mrtvých bylo 43, těžce raněných 20 a lehce 12. RAF přišlo při akci nad Pardubicemi o 6 strojů: jeden nouzově přistál u Semína, ostatní se zřítily cestou zpět do Británie.

Druhý nálet na Pardubice přišel ve čtvrtek 24. srpna 1944 a provedla jej tentokrát 15. letecká armáda USA. Toho dne v 7 hodin ráno vzlétlo současně z několika základen v jižní Itálii téměř 300 bombardérů a jako jejich doprovod 200 stíhaček. Letadla vletla do Čech z jihu, a když se první stroje objevily nad Havlíčkovým Brodem, byl v Pardubicích vyhlášen letecký poplach. Nálet začal ani ne za půl hodiny, krátce po poledni. Nejprve podnikly 4 vlny bombardérů v celkové síle 110 letadel nálet na rafinerii. První dvě vlny zasáhly cíl přesně, třetí vlna shodila pumy poněkud východněji (Skřivánek a okolí starého nádraží), čtvrtá vlna zničila zcela cukrovar, poškodila nádraží a několik pum zasáhlo i Svítkov. Po 8 minutách přišel další útok „létajících pevností“ B-17 o síle 158 strojů, které v 5 vlnách mezi 12,29–12,33 hodin měly zničit letiště, ale pumy zasáhly též Svítkov, Popkovice a Nové Jesenčany. Při zpáteční cestě museli američtí letci čelit v prostoru u Jindřichova Hradce útoku německých stíhaček.

Rafinerie byla těžce poškozena a výroba se až do konce roku znovu nezpro-

voznila. Po náletu likvidovalo požáry 4 dny na 685 hasičů. Na obnovu rafinerie bylo do Pardubic neprodleně nasazeno několik tisíc dělníků v rámci tzv. totálního nasazení. Letiště německá armáda uvedla do provozu krátce po náletu. Cukrovar byl zcela zničen a dříve dobře prosperující podnik už po válce nikdo neobnovil (nacházel se původně zhruba východně od dnešního železničního nádraží až někam k prostoru U Marka). Nálet v Pardubicích zcela zničil 83 domů, těžce bylo poškozeno 110 domů, středně a lehce 573 (!). Nálet měl 213 obětí na životech (z toho 19 německých vojáků) a 94 těžce raněných (z toho 42 německých vojáků).

Vzhledem k vývoji na bojištích začali spojenci koncem roku 1944 realizovat druhou vlnu útoků „války o benzín“. Spojenecké štáby měly zpravodajské informace o velkém nasazení na obnovu výroby v pardubické rafinerii. A tak došlo ke třetímu náletu na Pardubice ve čtvrtek 28. prosince 1944. Provedla jej opět 15. letecká armáda USA. Velení mělo k dispozici letecký snímek pardubické rafinerie pořízený průzkumným letadlem o dva dny dříve. V určený den vzlétly 2 bombardovací skupiny v počtu 56 strojů kolem 8.30 hodin a přes Jugoslávii a Rakousko pronikly z jihu do Čech (2 stroje se vrátily před cílem a 1 byl sestřelen cestou). Nálet první vlny bombardérů začal zase krátce po poledni a zasáhl přesně rafinerii, kterou zahálil hustý dým. Prosincovým náletem byla pardubická rafinerie zcela vyřazena z provozu až do konce války. Zničeno bylo zcela 8 domů a 128 těžce poškozeno, nálet přinesl 7 obětí na životech a 6 těžce raněných.

Nejsou to optimistická čísla, jako ostatně bilance každého válečného, konfliktu. Pamětníků, kteří by ještě mohli vyprávět o prožitcích té doby, žije už jenom pár. K dispozici tak máme něco fotografií, pár starých filmových záběrů a líčení těch událostí ve statích historiků. Paměť na tu dobu by ale neměla vyhasnout. Naopak by měla být zdrojem poučení. Snad o to víc v dnešním rozbouraném světě, kdy je třeba zase čelit agresorům a kdy jejich bomby a rakety zabíjejí nevinné lidi a domy mění v rozvaliny.

František Šebek

